

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ 1997

τάμαριξ

ΤΕΥΧΟΣ 6 * ΙΟΥΝΙΟΣ 1997

ΜΠΗΤΣ ΠΑΡΤΥ-
ΣΤΕΚΙΑ ΤΟΥ '70

ΕΙΣΤΡΑΦΗ ΤΑΜΑΡΙΞ

Το «Τάμαριξ» είναι μηνιαίο περιοδικό που ασχολείται με την ιστορία και το βίωμα της πόλης. Βασική του επιδίωξη είναι να αναδείξει πλευρές της ιστορικής και κοινωνικής περιπέτειας της Θεσσαλονίκης που δεν έχουν ως τώρα θιγεί, σε συνδυασμό με την αίσθηση της καθημερινότητας, την γοητεία και την ψυχή της πόλης.

Το περιοδικό «Τάμαριξ» έλαβε την ονομασία του από μικρό ομώνυμο ορμίσκο που υπήρχε μέχρι πριν λίγα χρόνια μεταξύ των οδών Μαρτίου και Μπότσαρη. Αλλά «Τάμαριξ» είναι και η βοτανολογική ονομασία του φυτού «αρμυρία».

Μέχρι τώρα εκδόθηκαν τα παρακάτω τεύχη:

1) **ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΩΝ ΤΡΑΜ:** Η ιστορία των τροχιοδρόμων της Θεσσαλονίκης από την ίδρυση τους το 1893 μέχρι την κατάργησή τους κατά το 1957 και την αντικατάστασή τους από λεωφορεία. Άγνωστα ντοκουμέντα, διαδρομές, μνήμες, η σημασία των τραμ και η σύνδεσή τους με την ζωή της πόλης, μαρτυρίες και συνεντεύξεις παλιών τροχιοδρομικών.

2) **ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΛΙΜΕΝΟΣ:** Το λιμάνι, ο ομφαλός της συμπρωτεύουσας από τον Τρωικό πόλεμο ως σήμερα. Φάσεις, σημασία του λιμένος, θεωρίες για τις παλιές τοποθεσίες και την εμπορική και στρατηγική του σημασία, ο ΟΛΘ, μαρτυρίες διοικούντων και λιμενεργατών, άγνωστο οπικό υλικό και ντοκουμέντα, η καθημερινότητά του και η εμπλοκή του στην Ιστορία.

3) **ΤΟ ΚΑΤΣ ΜΕΧΡΙ ΤΕΛΙΚΗΣ ΠΤΩΣΕΩΣ:** Το κάτς ως συνέχεια των παλιών πεκλιβάνηδων που πάλευαν στις πανηγύρεις ή ως παραφθορά της πάλης άρχισε να παίζεται στη Θεσσαλονίκη κατά τον μεσοπόλεμο, την εποχή του Τζίμ Λόντου, αλλά γνώρισε μεγάλες δόξες μεταπολεμικά με τον Καρπόζηλο και έσβησε κατά την δεκαετία του ογδόντα ως το τελευταίο, μεγάλο λαϊκό θέαμα. Μαρ-

τυρίες κασέρς για αγώνες και δημοσιεύματα αναβιώνουν μεγαλοπρεπώς το σχετικό κλίμα της εποχής.

4) **Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ:** Η λαίλαπα της γερμανικής Κατοχής δεν εξόντωσε κάθε μορφή μουσικής δημιουργίας στην πόλη. Ορχήστρες σοβαρής μουσικής αλλά και τζαζ και οπερέττες και βέβαια το ρεμπέτικο με τον Τσιτσάνη αποτελούν, παράλληλα με την πείνα και τις εκτελέσεις, την παρηγορητική καθημερινότητα της Θεσσαλονίκης κατά τα μαύρα εκείνα χρόνια.

5) **Η ΠΟΛΗ ΚΑΙ Ο ΠΑΓΟΣ:** Επί αιώνες η Θεσσαλονίκη εξυπηρετούσε τις ανάγκες της σε ψύξη με αυτοσχέδιο πάγο που κατέβαζαν παγοποιοί από το Χορτιάτη. Αλλά και ο δεύτερος Παγκόσμιος πόλεμος, στο Μακεδονικό μέτωπο, επηρέαστηκε από τον πάγο που έφτιαχναν με μηχανικά μέσα οι Σύμμαχοι. Τα μεγάλα παγοποιεία του Χαρίλαου και του Φιξ η σχέση της πόλης με τον πάγο, η καθημερινότητα και η Ιστορία της Θεσσαλονίκης ιδωμένη μέσα από τα εργοστάσια παγοποιίας, τους παγοποιούς και τους παγοπώλες καταγράφονται σ' αυτό το τεύχος με άγνωστα ντοκουμέντα και σπάνιο υλικό.

ΗΤΑΝ ΜΙΑ ΤΡΕΛΗ ΕΠΟΧΗ

Του Γιώργου Σκαμπαρδώνη

ΜΠΗΤΣ ΠΑΡΤΥ και στέκια του '70: ήταν μια ΤΡΕΛΗ ΕΠΟΧΗ που μπορούμε να την ερμηνεύσουμε, είτε ως εκδοχή της αναπόφευκτης θέλησης κάθε νέας γενιάς για αμφισβήτηση και αλλαγή είτε με όρους ελαφρολαϊκής κοινωνιολογίας, συντηρητικής ή προοδευτικής: φταίει ο κουντικός γύψος και η καταπίεση, ο κομφορμισμός και η σοβαροφάνεια, οι εθνικόφρονες γυμνασιάρχες που μας κούρευαν σαν τραγιά και οι ερωπικές ντρεκτίβες του Φαράκου, τα κατηχητικά και ο Ψυρούκης, ή ο Ψυχρός Πόλεμος σε συνδυασμό με τα ζώδια του εργολαβισμού και της μιζέριας.

Μπορούμε να δώσουμε οπωσδήποτε μια ετοιμοπαράδοτη ερμηνεία για τη μουσική εξέγερση της δεκαετίας του εξήντα που ήταν και ανανέωση συμπεριφοράς, ντυσίματος, όρασης και, τελικώς: διάθεσης για μια κοινωνία πιο ανοιχτή και, με τον Μάη του '68, λιγότερο πολιτικά - εννοούμε λιγότερο «κομματική» εφόσον οι επικεφαλής ήταν κυρίως ευαίσθητοι, ευφυείς αναρχικοί που πολεμήθηκαν ένθεν και ένθεν.

Θα μπορούσαμε να προσφύγουμε σε γνωστές θεωρητικές σολομωνικές που εύκολα τσιπάρουν μια κατά βάθος δυσονόητη πολυπλοκότητα, και που μπορεί να μην ήταν παρά μια τυπική διακύμανση της Ιστορίας, με τα δικά της ιδιόνυμα χαρακτηριστικά.

Πάντως τα πιο πολλά από τα παιδιά που χόρευαν έξαλλα στην Αρετσού και στην παραλία της Αγιά-Τριάδας, οι νεαροί από την Κάτω Τούμπα ή το Κιλκίς που αίφνης σεληνιάζονταν με το *Satisfaction*, τον «Τρόπο» των «Ολυμπιαν» και το *Black is Black*, περισσότερο ήταν ορμονικά εξεγερμένοι νέοι και λιγότερο είχαν διαβάσει περί προτάσεων και διαλεκτικής. Αλλά και η αναγκαστική οξυδερκής συγκατάνευση του επαγγελματία Γιάννη Βελλίδη, μεσοσύνης της δικτατορίας, για τη στροφή της εφημερίδας «Θεσσαλονίκη» προς την κοσμοκότητα και την οργάνωση των μπητς πάρτυ στα οποία μοιράζονταν κολώνιες «Aqua Velva» και μεροερίζε κάλτσες του Κατρακαλίδη δεν νομίζουμε ότι επιδέχεται καμιάν ιδιαίτερος βαθυστόχαστη ανάλυση.

Ήταν ΜΙΑ ΤΡΕΛΗ ΕΠΟΧΗ. Τα παντελόνια-καμπάνες ίσως σήμαιναν άλλου είδους εσπερινούς και οι φαβορίτες και τα μίνι ήταν, πιθανώς, εξαρτήματα μιας παραλλαγής εκείνου που είπε κάποτε ο Τσαρούχης:

«Στολές ακαθορίστων ταγμάτων φοράνε τα παιδιά για να σημαίνουν πού ανήκουν».

Ήταν ΜΙΑ ΤΡΕΛΗ ΕΠΟΧΗ μέσα σε ένα βαλαστωμένο περίγυρο. Και ήταν μια απρόβλεπτη έκρηξη που υποσκέλιζε και πνευματικούς ταγούς και κομματικούς ποιμένες. Ήταν μια αυθόρμητη ΑΝΤΑΡΣΙΑ που ξεκίνησε από τα ΣΠΛΑΧΝΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ γι' αυτό και κράτησε ως το τέλος τα χαρακτηριστικά της αθωότητας και της ανιδιοτέλειας.

Γι' αυτό και συνεχίζει να υπάρχει μέσα μας ανέγγιχτη, ΑΦΘΑΡΤΗ. Κανείς σωτήρας, εκ των ένθεν και ένθεν, δεν πρόλαβε να τη χειραγωγήσει, να την εντάξει σε πλάνα, να την καπηλευθεί, να τη μάνει.

Ήταν τα ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΜΑΣ ΧΡΟΝΙΑ σε μια ΚΑΚΗ ΕΠΟΧΗ - όλες οι εποχές που τις ορίζουν οι άλλοι είναι κακές, εκτός από κείνες που, παρά τις προθέσεις της εξουσίας, σε κάποιο βαθμό τις ορίζουμε μόνοι μας, έστω και κατά λάθος.

ΠΟΛΥΧΡΟΜΗ ΝΕΟΛΑΙΑ ΣΕ ΑΣΠΡΟΜΑΥΡΑ ΧΡΟΝΙΑ

Γράφει ο Κώστας Δ. Μπλιάτσας

Tο ροκ εντ ρολ, λένε ότι γεννήθηκε ξαφνικά, νύχτα καλοκαιριού. Μια κραυγή του νέου μέσα από τα τσαλακωμένα σεντόνια του, μια έκρηξη του νπσκ τζόκεϋ, μια επανάσταση χωρίς αιτία του μαθητή εναντίον του Άικ αλλά και του πατέρα, βετεράνου του Δευτέρου Παγκοσμίου πολέμου. Μια λεβεντιά της κοπέλας που δεν ήθελε άλλο τις αξίες της καρωπής, σεμνής και υποταγμένης μάμας στο σπιτικό της μεταπολεμικής Αμερικής. Το ελληνικό "μοντέρνο τραγούδι" γεννήθηκε την ασπρόμαυρη δεκαετία του '60.

Ηταν τα χρόνια αθωότητας. Η ελληνική νεολαία ενσπικτωδώς περισσότερο γνώριζε ότι στη χώρα της δύσκολα θα ζήσει την ελευθερία, το ρυθμό, τις ανέσεις και την ατμόσφαιρα του Λονδίνου, του Παρισιού ή του Αμστερνταμ. Εκεί στα τέλη της δεκαετίας του '60 πολλοί ήξεραν αλλά ελάχιστα ασχολούνταν με το πολιτικό και κοινωνικό πρόβλημα της χώρας. Στο κάτω κάτω της γραφής δεν ήταν η νεολαία που έφτιαξε την Αποστασία, το Παλάτι και τη Χούντα. Αντιθέτως πολλοί νεολαίοι, κυρίως μαθητές και φοιτητές είχαν πλαισιώσει τους ανένδοτους αγώνες και τη νεολαία Λαμπράκη μερικά χρόνια πριν.

Και ποιο το αποτέλεσμα;

Ο πρωθυπουργός φεύγει "ως Τριανταφυλλίδης" από τη χώρα αναρωτώμενος "ποιοι κυβερνά τέλος πάντων;" Ο μεγάλος αδελφός, πολιτικοποιημένος αυτός, διαβεβαιώνει την οικογένεια ότι "δεν υπάρχει περίπτωση να γίνει πραξικόπημα" και την επομένη τα τανκς είναι στους δρόμους. Η μητέρα λέει το "μην εκδηλώνεσαι" περισσότερες φορές από το καλημέρα. Ο πατέρας σιγομουρμουρίζει, ενώ έκοψε και τα πάρε δώσε με κάτι συγγενείς που πληκτικά σε κάθε οικογενειακή συνάντηση εκθειάζουν τα επιτεύγματα της "Επανάστασης". Μα νυχτώνει και 'γω είμαι νέος...

Ο "ΠΛΕΥ" ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΤΣΙΜΙΣΚΗ

Το "σουλάτσο" στην Τσιμισκή με επίκεντρο το Ζαχαροπλασείο "Φλόκα" (γωνία Τσιμισκή και Αγίας Σοφίας) ήταν πάντα μέσα στις προτεραιότητες ενός νεαρού "πλεύ" της εποχής.

Ο τίτλος του "τσιμισκάκια", πέραν της ειρωνείας που δημιουργούσε -κυρίως στους εκτός κέντρου πόλης νεαρούς- διατηρούσε μια αίγλη: Όλο και κάποιο πορτοφόλι θα διέθετε ο μπαμπάς, όλο και κάποια ξαδέρφη θα γνώριζες από φίλους, όλο και κάποιος γυναικοκατακτητής θα σε έπαιρνε στην παρέα του...

Ο Άλκης Κακαλιάγκος, μέλος της θρυλικής παρέας των "Ολύμπιανς" έζησε από πολύ κοντά τη δόξα του "τσιμισκάκια" και κοντά σ αυτήν, ακόμα μια μεγαλύτερη: αυτή του μέλους ενός συγκροτήματος που σάρωνε όλες τις πρωτιές και τα βραβεία σε πανελλήνια κλίμακα. Ενός συγκροτήματος με έδρα τη Θεσσαλονίκη. Όσο έπαιζαν οι «Ολύμπιανς», οι άλλοι ποπ αστέρες των σίξτυς, τα άλλα γκρουπ («Άιντολς», «Τσαρμς», «Βόρειοι», «Απ Τάιτ» κ.ά.) ήταν καταδικασμένοι να έρχονται δεύτεροι, παρά τις σπουδαίες επιτυχίες τους.

Ο Τρόπος, η Συγγώμη και το Σχολείο, είχαν κρίνει τον πρώτο. Ίσως τον έχουν κρίνει και οριστικά, σ' αυτό τουλάχιστον που είχε αποκληθεί "μοντέρνο τραγούδι" στη χώρα μας.

Ας αφήσουμε όμως τον Άλκη να μας ξεναγήσει στη Θεσσαλονίκη των σίξτυς, με το κύρος ενός "περίοπου" τύπου και ευπρόσδεκτου στις παρέες (λίγο νομίζετε ότι ήταν να έχεις στην παρέα σου έναν γιε-γιέ και μάλιστα έναν από τους "Ολύμπιανς";).

...«Στο ξεκίνημα του συγκροτήματός μας, γύρω στα τέλη του 1965, οι φίλοι μας των άλλων συγκροτημάτων και 'μείς, συχνάζαμε στον "Γκι-

γκιλίνη" (γωνία Τσιμισκή και Χρυσοστόμου Σμύρνης). Χορτοφαγία, γιαούρτι, γλυκά ανατολίτικα σε οικονομικές τιμές κατάλληλες για νεαρούς και ολίγον λαίμαργους γιε-γιέδες (έτσι αποκαλούσαν τους νέους που προτιμούσαν τη μουσική των ξένων συγκροτημάτων).

Σε αντίθεση με σήμερα, μια "τουλούμπα" με καϊμάκι είχε σαφώς περισσότερη ζήτηση από ένα ποτό με ξένη ονομασία...»

"Όταν αρχίσαμε να κερδίζουμε κάποια χρήματα, διότι στο μεταξύ γίναμε γνωστοί (1966), εγκαταλείψαμε τον "Γκιγκιλίνη" και ...πιάσαμε τον "Τερκενλή" (στη Διαγώνιο, εκεί που σήμερα είναι η Εθνική Τράπεζα) με τις πιο αναπαυτικές πολυθρόνες και με τον τίτλο της καφετέριας. Ήταν μεγάλο άλμα τότε να πας στην "καφετέρια" εγκαταλείποντας τα συντηρητικά και παλιομοδίτικα Ζαχαροπλασεία!!!

Με την αλλαγή του χώρου άλλαξαν και τα ..προϊόντα που παραγγέλναμε: η τουλούμπα με το καϊμάκι αντικαταστάθηκε από τον καφέ "φραπέ". Άλλη επανάσταση στις συνήθειές μας κι αυτή. Τότε άρχισε η ...θριαμβευτική πορεία του φραπέ που συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

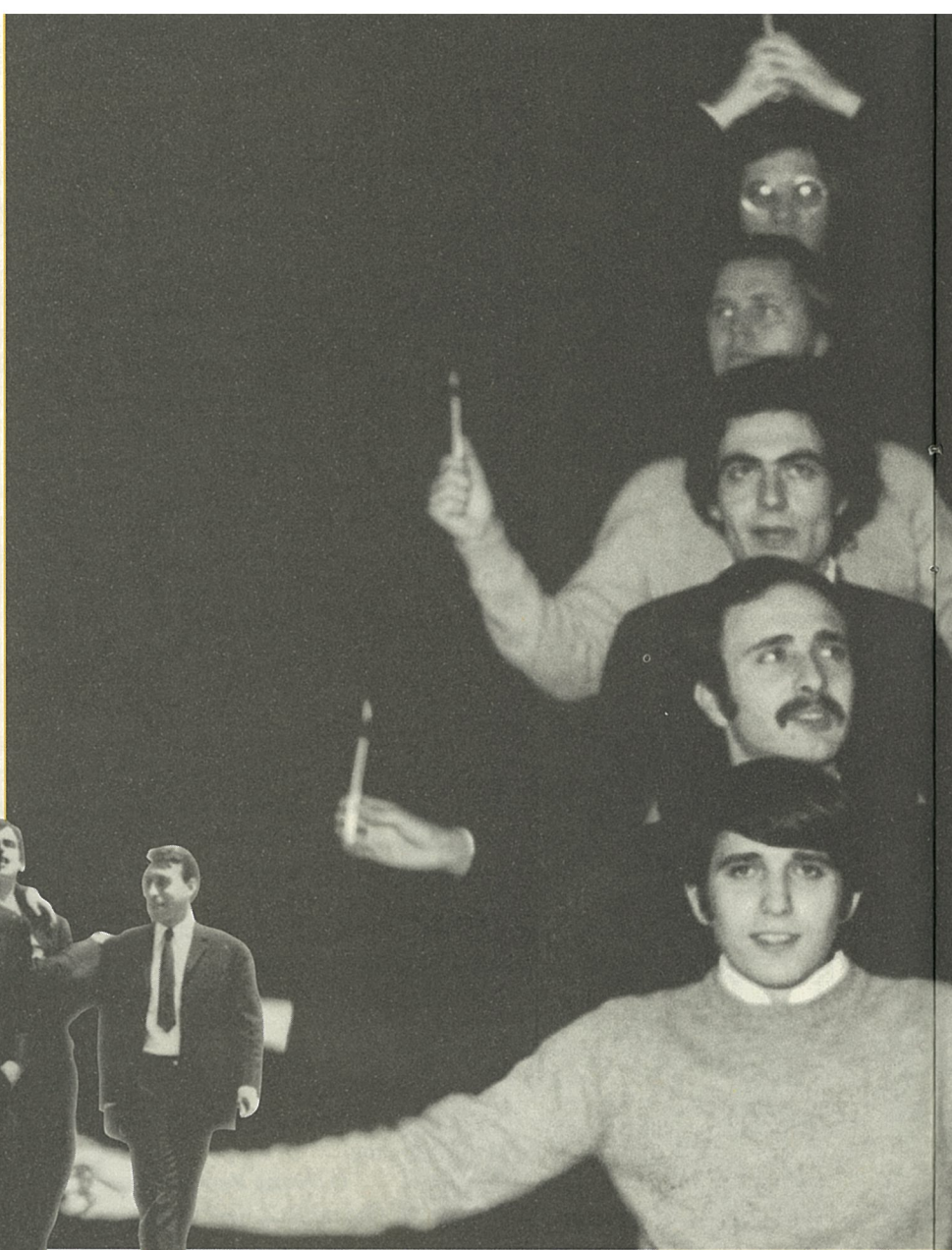
Εκεί λοιπόν συναντιόμασταν κάθε βράδι όλοι οι "Ολύμπιανς" με τις σχετικές, επίσημες ή ανεπίσημες αγαπημένες μας, και στη συνέχεια τραβάγαμε για τη "Χαβάν", το πιο αγαπητό νάιτ-κλαμπ της Θεσσαλονίκης (ίσως διότι παίζαμε εμείς...). "Χαβάν" ίσον χαμός. Μια νεολαία εκτός εαυτού. Χορός μέχρι τελικής πτώσεως, κορίτσια σεμνά και άλλα πιο ζωηρά, αναψοκοκκινισμένα, έτοιμα για "παιχνίδι". Ήταν και κάποιες που με άλλον κατέφταναν στο κλαμπ, με άλλον φλέρταραν και με άλλον έφευγαν για τα περαιτέρω.

Η "Χαβάν" ήταν στην περιοχή της Νέας Κρήνης, στο σημείο όπου σήμερα ορθώνεται η κλινική του ΙΚΑ "Παναγία". Ο σαματάς κρατούσε μέχρι τις δύο τα ξημερώματα και στη συνέχεια τραβούσαμε για ανχιστή μακαρονάδα ή για ...αυγά μάπα με λουκάνικα τηγανισμένα με κέτσαπ. Ή στον "Τότιτ" "θα πηγαίναμε ή στο "Μουτάφη" επί της νέας παραλίας ή στο κλασικό "Ντορέ", απέναντι από τον Λευκό Πύργο.

Εκτός από τη "Χαβάν", τον καιρό εκείνο άνοιγαν το ένα μετά το άλλο νάιτ-κλαμπ που έγραψαν -το καθένα- τη δική του ιστορία στη νυχτερινή ζωή της νεολαίας της Θεσσαλονίκης, την περίοδο 1965-70.

Η αρχή και το τέλος μιας εποχής: Οι «Ολύμπιας» στα 1965 (η μικρή φωτογραφία) και της τελευταίας περιόδου (1969-71): Πασχάλης, Πάνος Λεμονίδης, Παντελής Δεληγιαννίδης, Άλκης Κακαλιάγκος, Γιώργος Ζηκογιάννης

Ήταν η “Κουίντα”, οι “Ντρήμερς”, ο “Αμαζόνιος”, το “Πούσικατ”, το “Γουώτερ Λίλι” - όλα στην παραλία της Νέας Κρήνης. Το “Αριγκάτο” ήταν λίγο πιο πέρα, στο Καραμπουρνάκι. Καλό στέκι για απογευματινό καφέ ή και ...καζοξενύχτι ήταν επίσης και το “Ριάλτο” (σήμερα “Γραμμόφωνο”) επί της πλατείας Φαναριωτών.»

Οι Ξενύχτηδες της εποχής θα θυμούνται σίγουρα και ορισμένους τύπους, όκι πάντα και κατ’ ανάγκη γραφικούς, που έδιναν χρώμα στις παρέες και ήταν “σήμα κατατεθέν” της βόλτας στο κέντρο της Θεσσαλονίκης. Ένας από αυτούς ήταν ο “Τρούμαν” που γύριζε χειμώνα -καλοκαίρι, συνήθως στο “Ντορέ”, με σακάκι και παλτό. Στις πολλές τσέπες του είχε πακέτα τσιγάρα που πουλούσε αλλά και ένα σωρό σπάνια και πρωτότυπα αντικείμενα τα οποία επιδείκνυε προς εντυπωσιασμόν. Ο “Τρούμαν” θα πρέπει ίσως να καταγραφεί ως ο πρώτος άνθρωπος στον κόσμο που είχε ...κινητό τηλέφωνο, στη δεκαετία του ‘60: Κυβαλούσε μαζί του μια παλιά συσκευή και έκανε ότι μιλούσε με κάποιον!!!

Ένας άλλος ισχυριζονταν ότι ήταν ο τελευταίος ...Βυζαντινός Αυτοκράτορας και απευθείας απόγονος του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου (!!!)

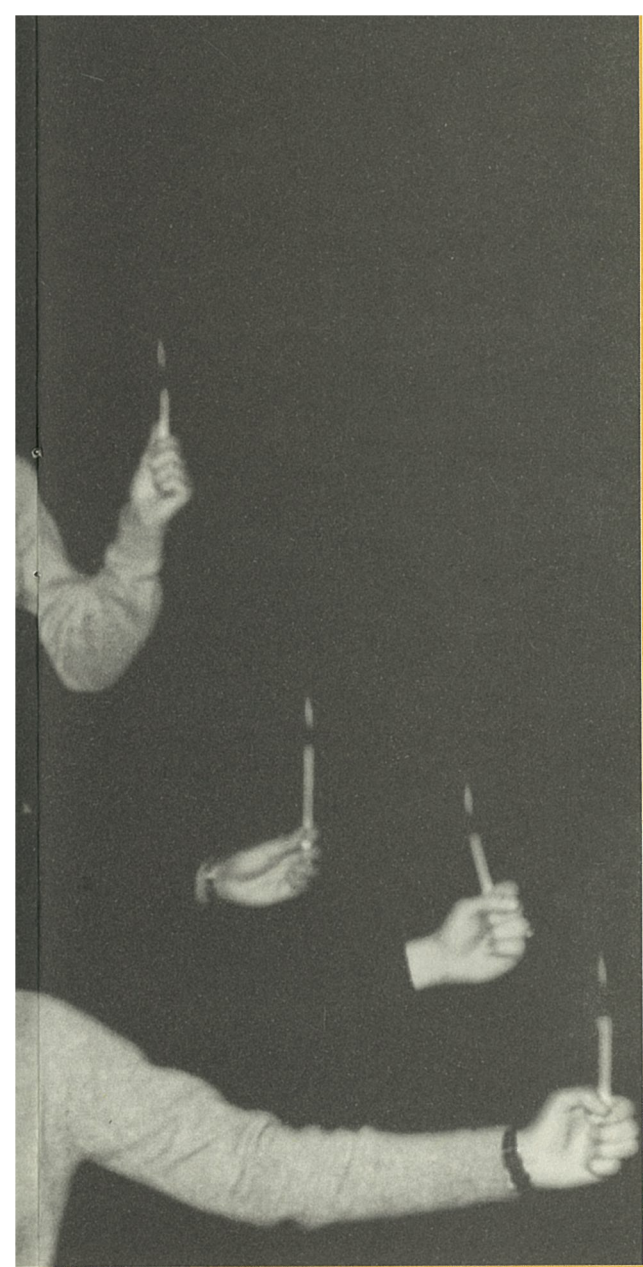
«Κυκλοφορούσε κι αυτός στα διάφορα στέκια», λέει ο Κακαλιάγκος, «και όλοι εμείς αισθανόμασταν την υποχρέωση να τον χειροκροτούμε, άμα τη εμφανίσει».

Υπήρχε και ο “Λαφίτ ο πειρατής”: Όταν τελείωνε το πρόγραμμα στα νάιτ κλαμπ της Νέας Κρήνης, ήταν συνήθως 2-3 τα ξημερώματα. Λεωφορεία δεν κυκλοφορούσαν τέτοιαν ώρα και τα ταξί ήταν δυσεύρετα. Εμφανίστηκαν λοιπόν δειλά -δειλά οι “ταξιτζήδες-πειρατές”. Ο “Λαφίτ” ήταν από τους πιο συμπαθείς, διότι είχε το “χούι” των αυτοκινήτων -ράλλυ, πλην όμως η τσέπη του δεν άντεχε. Γι’ αυτό και το έριξε στην “πειρατεία”, όπως υποστήριζε τουλάχιστον.

Η ... BLUE NOTA

Η Θεσσαλονίκη των συγκροτημάτων της δεκαετίας του ‘60 -και των αρχών της δεκαετίας του ‘70- είναι ένα αδικημένο κεφάλαιο της ελληνικής μουσικής ιστορίας. Λες και οι “μεγάλοι”, οι εκάστοτε μεγάλοι, παίρνουν τη ρεβάνς από τους άτθασους νέους που μμμούνταν τους «Beatles», τους χίππυς, τους «Stones» και τον Αλμπάνο με τη Ρομίνα του.

Η βιβλιογραφία ελάχιστη, η μουσικολογική ανάλυση-έρευνα υποτυπώδης ακόμα κι όταν έγινε κοινώς παραδεκτό ότι ορισμένα από τα ελληνικά ποπ-ροκ συγκροτήματα έγραψαν σπουδαία τραγούδια και εισήγαγαν στοιχεία μουσικής που υπήρξαν απόλυτα συμβατά με την ελληνική μουσική, όπως απεδείχθη

εκ των υστέρων. Σήμερα η "ροκ ενορχήστρωση" έχει κατακτήσει τα πάντα: έντεχνα και άτεχνα ελληνικά τραγούδια, σάουντρακ ταινιών, μουσικά έργα απαιτήσεων, θεατρική μουσική κ.ά. Κι όμως οι πρωτοπόροι, αυτοί που εισήγαγαν την blue νότα στην Ελλάδα μένουν στην αφάνεια.

Ας επιστρέψουμε όμως στα "μοντέρνα συγκροτήματα" της Θεσσαλονίκης. Κατ' αρχήν, παρά τη φτώχεια και το ταραγμένο πολιτικά και κοινωνικά περιβάλλον της εποχής, τα συγκροτήματα φυτρώνουν σε κάθε γειτονιά. Το ξένο τραγούδι κερδίζει μέσα σε λίγα χρόνια το μεγαλύτερο και πιο ανήσυχο τμήμα της νεολαίας της περιόδου 1965-70.

Συμβολικό αλλά και ουσιαστικό σημείο αφετηρίας της νέας για τα ελληνικά δεδομένα φρενίτιδας, είναι χωρίς άλλο η περίφημη συναυλία των "Φόρμιγξ" στο θέατρο της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών στα 1964. Το κτίριο κόντεψε να πέσει από το πάθος μιας νεολαίας που δεν έλεγε να χορτάσει τους ρυθμούς του *Τζερόνιμο Γιάνκα*. Τότε για πρώτη φορά έγινε λόγος για χορευτικό μοντέρνο συγκρότημα. Μέχρι τότε ο χορός οφείλονταν στη μουσική που έπαιζαν οι ορχήστρες χορευτικής μουσικής (καταλαβαίνουν όλοι τη διαφορά).

Πέρα από τους «Ολύμπιας», υπήρξαν και άλλα γκρουπ σπουδαίων Θεσσαλονικιών μουσικών που έγραψαν, διασκεύασαν, έπαιξαν και τραγουδούσαν μεγάλες επιτυχίες. Ποιον να πρωτοθυμηθεί κανείς; «Βόρειοι», «Απ Τάιτ», «Στρέιντζερς», «Μονκς», «Φρατέλι», «Μπλόου Απ», «Μπραμς». Μέχρι και ...«Μπάνκερς» είχε η ονοματολογία των συγκροτημάτων (αυτοί οι τελευταίοι ήταν όλοι τραπεζικοί, εξ ου και το όνομά τους!).

Εξειδίκευση - και μάλιστα με τα χαρακτηριστικά των "μικροϊδεολογιών" της δεκαετίας του '70, δεν υπήρχε τότε. Όλα ήταν σε ένα τσουβαλι. Ποπ, ροκ, σόουλ, μπαλάντα, ιταλικά καντσόνε, γαλλικές μελωδίες στη ...συσκευασία του σέικ και του μπλουζ!

Υπήρχαν βεβαίως και οι πρωτοπόροι ή και "σκληροπυρηνικοί" που αρνούσαν να τραγουδήσουν με ελληνικό στίχο. Μεταξύ τους ο 15χρονος το 1966 Νίκος Παπάζογλου που ερμήνευε στη "Χαβάη" με τους «Ολύμπιας» (ο Πασχάλης είχε πάει φαντάρος...) το *Μπλακ Ιζ Μπλακ* και το *Γουάκινγκ Δε Ντογκ*, με ξεχωριστή επιτυχία!!!

Μέρες "Χαβάης" .... Δεξιά ο Νίκος Παπάζογλου. Στην καθάρα ο Κούλης Καλογιαννίδης. Στα πλήκτρα ο Άλλης Κακαλιάγκος. Φθινόπωρο 1966...

Ο γνωστός παραγωγός τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών προγραμμάτων Νίκος Θεοδωράκης, Αθηναίος αυτός αλλά που ζει στη Θεσσαλονίκη εδώ και δεκαπέντε χρόνια, ήταν ο ντράμερ ενός εφηβικού συγκροτήματος στη Νέα Ιωνία. Ανάμεσα στους πιτσιρικάδες της μπάντας, ένας δεκαεξάχρονος που “έπανε” άριστα τη φωνή του Έρικ Μπάρντον: Ο Βασίλης Παπακωνσταντίνου!

«Για τα γκρουπ, τα σικάκια και τον “ήχο” της ...διασκευής ή της “απομίμησης” ο Θεοδωράκης θυμάται:

“Ήταν 14 Μαΐου 1966. Πρόβα στο σπίτι του Βασίλη. Έπρεπε να παίξουμε σε ένα γάμο...

“Πρέπει να βγάλουμε και μερικά ιταλικά τραγούδια”, εισηγείται ο Παπακωνσταντίνου.

– Καλά, αλλά πώς, ρε φίλε;

– Ακούστε, έμαθα τα ακόρντα, έχω και το δισκάκι του Ρομπέρτο Κάρλος, κάτι θα γίνει...

Ιταλικά ήθελαν; Ιταλικά θα παίζαμε. Δεν “κόλωνε” η ομάδα....

Ουν αμικό μίο, ιλ τζιόρνο, ιναμοράτο, μπέλα ντόνα περ με, τέτοια πράγματα.

Έκπληκτη η αδελφή του Βασίλη που μόλις είχε μπει, ρωτάει: “Τι γλώσσα είναι αυτά που τραγουδάτε”;

– Ιταλικά, απαντάμε όλοι με μια φωνή!

Ας είναι καλά η κοπέλλα που τουλάχιστον στα αγγλικά, λόγω του ότι η ίδια πήγαινε φροντιστήριο, είμασταν σαφώς πιο μέσα στο στίχο.

Την άλλη μέρα στο γάμο ο κόσμος ενθουσιάστηκε. Αφού κάναμε και φινάλε με δημοτικά. Ρομπέρτο Κάρλος και ...Ιτιά.. Τσάμικο και Ανταμό.

Μόνο που ο γάμος ήταν στο Σούνιο και όταν τέλειωσε με το καλό τις πρώτες πρωινές ώρες, λεωφορεία δεν υπήρχαν για την επιστροφή στην Αθήνα. Τελικά βρήκαμε στην παραλία μια αναποδογυρισμένη βάρκα, είχαμε πάρει και δυό τρία τραπεζομάνηλα από το μαγαζί και τη βγάλαμε όπως -όπως...»

(Τριάντα χρόνια αργότερα, στις παραστάσεις με τον Σαββόπουλο στη Βίλκα, εδώ στη Θεσσαλονίκη ο Παπακωνσταντίνου από μικροφώνου παραδέχτηκε ότι ανήκε σ’ αυτούς που άκουγαν μετα μανίας ξένα τραγούδια και έπαιζαν ανάλογα στο γκρουπ. Μέχρι που μπήκε ένας εργάτης στην παρέα, πολιτικοποιημένος και “ψαγμένος” και έφερε μαζί του το “Φορηγό” που μόλις είχε πρωτοκυκλοφορήσει...).

ΟΠΩΣ Ο ΦΡΑΝΚΙ ΑΒΑΛΟΝ

Η Θεσσαλονίκη γρήγορα απέκτησε τα δικά της μπητες μπύες και μπητες γκερλς. Ο όρος όμως είναι αμερικάνικος και σηματοδοτούσε μια ολόκληρη διάσταση και επχείρηση ψυχαγωγίας στις ακτές των ΗΠΑ περί τα τέλη της δεκαετίας. Ο Γιώργος Φωτιάδης υπήρξε ο πρωτοπόρος της οργάνωσης των μπητες πάρτυ στη Θεσσαλονίκη, μέσα από την ομώνυμη εφημερίδα, αλλά ο όρος “μπητες πάρτυ” έφτασε στη πόλη από τον Λευτέρη Κογκαλίδη.

“Προέρχεται, λέει ο ίδιος, από τις εκπομπές και τα πάρτυ που οργάνωνε ο αμερικάνικος ραδιοσταθμός των Αθηνών (Armed Forces Radio Station -AFRS) την περίοδο 1959-60. Ήταν τότε που οι δημοφιλείς Ντι Τζέι Τζαν Φένεμα και Τομ Ντε Κάστρο έβγαιναν στα ερτζιανά της πρωτεύουσας παίζοντας μεγάλες επιτυχίες της αμερικάνικης μοντέρνας μουσικής, πολύ πριν φτάσουν αυτές στα ελληνικά δισκοπωλεία”.

“Επρόκειτο δηλαδή για ...πιστή μεταφορά του κλίματος των ανάλαφρων μουσικών κωμωδιών στις ΗΠΑ με τον Φράνκι Άβαλον κ.ά. Ρυθμός, παιχνίδια, ήχοι, αναψυκτικά και κοτ-ντογκς. Μόνο που αντί για το Μαϊάμι ο “χώρος” ήταν καπου μεταξύ Φαλήρου και Γλυφάδας”.

Μέσα στη φρενίπδα του μοντέρνου τραγουδιού και των πάρτυ ,προσχώρησαν και πολλοί νεαροί τότε δημοσιογράφοι που είτε οργάνωναν εκδηλώσεις, είτε κατέγραφαν το κλίμα με ρεπορτάζ, σχόλια και συνεντεύξεις, είτε γίνονταν οι ίδιοι σπικουργοί με πρωτογενή σπικο αλλά και με διασκευή ξένων χιτς.

Έγραψαν μεταξύ άλλων σικάκια ο Νίκος Μαστοράκης, ο Θανάσης Τσόγκας, ο Γιώργος Παπαστεφάνου, ο Κώστας Τσαρούχας και βέβαια ο Λευτέρης Κογκαλίδης και πολλοί άλλοι.

Ο Κογκαλίδης, μεταξύ άλλων, είναι αυτός που έδωσε την ονομασία στους «Απ Τάιτ», και διασκεύασε την περίφημη *Νηπάλια* του Τομ Τζόουνς στα ελληνικά όπως και τη μεγάλη επιτυχία των *Καμελεόντι*, το *Απλάουζι*, που στη γλώσσα μας έγινε ... *Με ξέχασες με τον ήχο των «Απ Τάιτ»*.

Στο αφιέρωμα αυτό, φαίνεται αδικημένη η πολιτικοποιημένη πλευρά της τοτε ποπ -ροκ σκηνής. Διότι μπορεί οι περισσότεροι να έζησαν τη διασκέδαση των σίξτους με ταμ-ταμ, βερμούτ, σέικ και μπλουζ, μπητες-πάρτυ και δίσκους σαρανταπέντε στροφών του «Ανταμό», του «Αλμπάνο», των «Ανιμαλς» και των «Στόουνς» (για χορευτικούς λόγους συνήθως), πλην όμως υπήρξαν και οι νέοι που μιλούσαν για μηνύματα αγάπης και επανάστασης, για το -μετέπειτα -Γούντστοκ, για την σεξουαλική απελευθέρωση, για το τραγούδι διαμαρτυρίας των «Ντύλαν -Μπαέζ».

Ήταν τα παιδιά με τα μαύρα μπουφάν, φανατικοί ροκάδες, πολλοί εκ των οποίων, στη Θεσσαλονίκη, είχαν στέκι την περιοχή της Χρυσοστόμου Σμύρνης και αρέσκονταν να αυτοαποκαλούνται “τα σκυλιά” (περισσότερα στο νέο βιβλίο του Ντίνου Δηματάτη για τον αξέχαστο Παύλο Σιδηρόπουλο).

Στον αντίποδα όμως θα ήταν αδικία “ιστορικού βεληνεκούς” να θεωρηθεί όλη η ατμόσφαιρα των σίξτους με τα πάρτυ και την ξένη μουσική, τα μόντερνα συγκροτήματα και τους χορούς ως κάτι αφελές και ανώδυνο για τους κρατούντες. Μέσα από την τρυφερότητα, τη διαφορετικότητα, τον ρυθμό, το πάρτυ και τα μακριά μαλλιά και τη μίνι φούστα οι νέοι της εποχής ένιωθαν και “έλεγαν” πολλά. Και εξαιρετικά επώδυνα για την εν πολλοίς ευρισκομένη σε σκοτοδίνη συντήρηση του τόπου.

Δύο σπάνια ντοκουμέντα: Οι νεαροί Αθηναίοι αποθεώνουν τους «Ρόλλινγκ Στόουνς» στο γήπεδο της Λεωφόρου Αλεξάνδρας (18 Απριλίου 1967) – τρεις μέρες πριν τη δικτατορία. Στη μικρή φωτογραφία το εισιτήριο της ...ημιτελούς συναυλίας των «Στόουνς» στην Αθήνα.

THE STONES
COME

Ε. και Ν. ΝΙΚΟΣ ΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ
ΑΘΗΝΑ ΤΟΥΣ

THE STONES

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1967 - ΩΡΑ 8.15 Μ. Μ.

ΤΟΥΡΑ Ν° 10 Ν° 2679

Δικ. Θεάτρου	Δρχ.	86.88
Φόρος Δημ.	>	21.72
Πρόνοια	>	10.90
Ωδείον	>	0.50
Σύνολον	Δρχ.	120.-

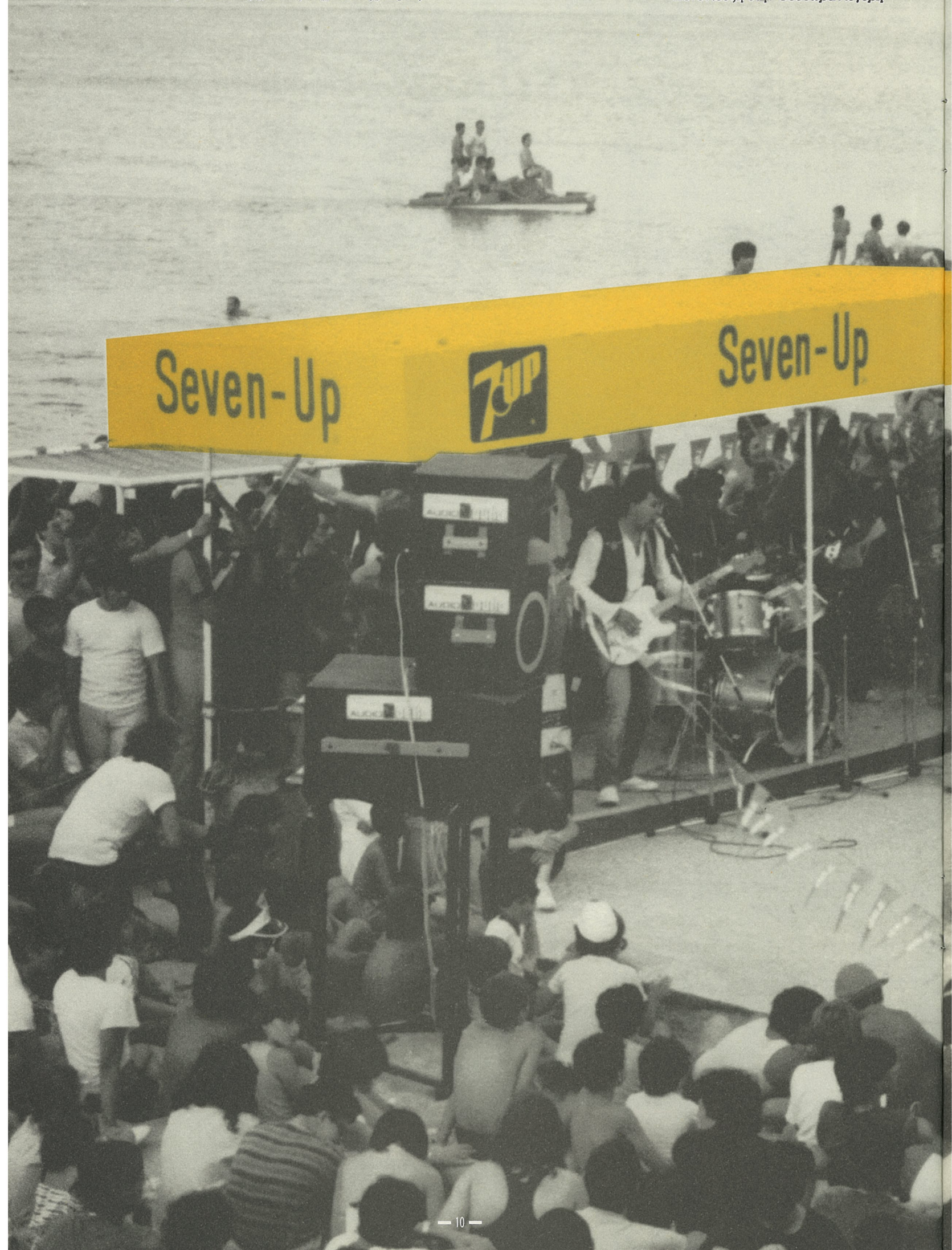
746
N

KRUNDAAL - ITALIA

ΠΑΘΟΣ ΧΙΛΙΑΔΩΝ ΝΕΩΝ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΑΝΗΣ, Βουλευτής, τέως δημοσιογράφος

Συνέντευξη στην Θεοδώρα Αυγέρη

Χορεύοντας κοντά στη θάλασσα. Με τη “Θεσσαλονίκη”. Το πρώτο μπητς- πάρτυ, πυκνό σε προσέλευση, έντονο σε ρυθμό, πλούσιο σε χρώματα...Μια γαλάζια ακτή πνιγμένη απ’το πάθος χιλίων νέων. Τα βαποράκια που ξεμπάρκα-ραν συνεχώς κόσμο. Τα παιδιά που περίμεναν ένα χρόνο την εκδήλωση. Η με-γάλη τους χαρά, η ανυπομονησία και το ξέσπασμα στο σείκ. Η πλαζ της Αγίας Τριάδας περιποιημένη και καθαρή, με ομπρέλες πολύχρωμες, με βυσ-σινί πάλκο, χαρούμενο, στα χρώματα της Κόκα-Κόλα, με τραπεζάκια κοκκανωπά, όπου “ζω-ντανές” κούκλες του “ Πικολίνο” ήταν έτοιμες να χορέψουν κι αυτές. Σήμερα στις τέσσερις το απόγευμα ό,τι πιο αξέχαστο μπορεί να ζήσει ένας νέος, θα υπάρχει στην πλαζ “Θεσσαλονί-κη” .... Τυχαίο ξεφύλλισμα ενός σαββαπάπκου φύλλου κάποιου Ιούλη, τότε που τα καλοκαιρι-νά πρωτοσέλιδα της εφημερίδας αναστέναζαν από νεανικά, ανέμελα κορμιά που ισορροπού-σαν το λεμόνι και ο Γιώργος Λιάνης ως ο καθ’ύλην αρμόδιος δημοσιογράφος της “Θεσσαλο-νίκης” εξιστορούσε το ξεφάντωμα του σαββατοκύριακου στους μανιόδες αναγνώστες του φύλ-λου της Δευτέρας.

“ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΙΕΣ”

Εργαζόμουν ήδη στην εφημερίδα “Θεσσαλονίκη” όταν αποχώρησε από αυτήν ο Γιώργος ο Φωπιάδης, το αστέρι του νυχτερινού ρεπορτάζ. Εγώ ήμουν ο ανερχόμενος αστέρας στο κοινωνικό ρεπορτάζ. Θεώρησε λοιπόν η εφημερίδα ότι μπορούσα να καλύψω και αυτόν το χώρο, το κενό δηλαδή που δημιούργησε η αποχώρηση του Φωπιάδη. Με φορτώσανε μ’αυ-τόν το “σταυρό”, στην πορεία όμως τα πράγματα ήταν λιγότερο επώδυνα. Γνώρισα έναν και-νούριο κόσμο, μουσικό, αισθησιακό. Είχα την επιμέλεια ολόκληρης της πέμπτης σελίδας. Κά-θε μέρα για το κλείσιμό της χρειαζόταν τερατώδης διαδικασία. Θυμάμαι ότι με βοηθούσαν πά-ρα πολλοί νέοι.

Η εφημερίδα “Θεσσαλονίκη” ήταν μέσα στον κορμό της νεολαίας, στον παλμό της νεότη-τας. Από τα χρόνια τα εφηβικά έως και τα πανεπιστημιακά κυριαρχούσε με τα αθλητικά της, που ήταν ολοζώντανα, αλλά κυρίως με τα πολιτιστικά και κοινωνικά θέματά της. Η εφημερί-δα είχε την ιδέα των μπητς- πάρτυ. Ήταν μια νέα, φρέσκια εφημερίδα, που εξέφραζε έναν ιδε-ολογικό χώρο περισσότερο αντιστασιακό. Κατά τη γνώμη μου ήταν η πιο αντικορφομορμιακή και η πιο αυθεντική αντιστασιακή φωνή στην Ελλάδα. Πέρα όμως από το ότι η “Θεσσαλονί-κη” ήταν μια αντιστασιακή εφημερίδα, όσοι εργαζόμασταν σ’αυτή, θέλαμε να περάσουμε τις δικές μας πρωτότυπες ιδέες που θα απαντούσαν στις δραστηριότητες της περίφημης τότε ΕΚΟΦ, και της εις το Γ’ Σώμα Στρατού ευρισκομένης ηγεσίας της. Όλα αυτά ήταν αντίδραση στο καθεστώς, και κυρίως μιλάμε για τα χρόνια της δικτατορίας.”

Μουσικά ταξίδια από τους περιβόητους «Ολύμπιανς», τους πρυτάνεις, όπως τους αποκα-λούσαν, των γιε-γιε, τους «Ρενάλπι» και το μουσικό “εξπρές” τους, τον Μίμη Αντωνόπουλο, τους «Σνόουμπαλς», τα «Τρελά Παιδιά» αλλά και τους «Μπλόου- απ» και τον “άγιο” της ποπ, τον Σάιμον.

Θάλασσα, μουσική και χορός. Πρωτότυποι διαγωνισμοί με έπαθλο δίσκους “ΛΥΡΑ”, με μουσική τζαζ, ποπ, σόουλ, αλλά και με Πουλόπουλο, Βιολάρη, Κουμιάτη, το “Περιβόλι του Τρε-λού” του Διονύση Σαββόπουλου. Μαγιώ-έκπληξη από τον “Κατρακαλίδη”, ναυπικά πουκάμι-σα από την “Τζόνσον” και ό,τι άλλο μπορούσε να φανταστεί ένα μοντέρνο κορίτσι από την μουσική “Λαβ μ”.

“ Τα πάρτυ αυτά ήταν μια έκρηξη της νεολαίας, εν θερμώ, μέσα σε καύσωνα. Ξεκινού-σαν τέλη Μαΐου, όταν άρχιζε να φτιάχνει ο καιρός και σταματούσαν περὶ τα τέλη Αυγού-στου. Τα πάρτυ αυτά ήταν όχι μόνο μεγάλα μουσικά γεγονότα, αλλά κυρίως κοινωνικά, εμμέ-σως πολιτικά και σίγουρα καλλιτεχνικά. Ήταν ένα τετράωρο ξέσπασμα φοβερό, με τραγού-δι, μουσική, με διαγωνισμούς χορού αλλά και ομορφιάς. Αιθέρια κορίτσια, απίστευτα ωραία ζευγάρια, αγόρια πανέμορφα, έσφυζε από ζωή η Θεσσαλονίκη. Δεν ήταν κάτι χυδαίο, ούτε αυτή η πασαρέλα των καλλιστείων. Βεβαίως κυριαρχούσαν τα μουσικά συγκροτήματα με τα οποία γινόταν πανδαιμόνιο. Κατ’ αρχήν μεσουρανούσαν οι μεγάλοι «Ολύμπιανς», το εκπλη-κτικό συγκρότημα της πόλης με τον Πασχάλη, τον Άλκη Κακαλιάγκο και τον Τζάκ, οι «Βόρει-οι», οι «Σνόουμπαλς», γέννημα- θρέμμα των πάρτυ. Οι “Ολύμπιανς” ήταν πάρα πολύ ωραίο συ-γκρότημα, που κάποια εποχή εξέφρασε όλη την Ελλάδα και έσπασε τα σύνορα της πόλης. Οι «Απ Ταϊτ», οι «Φρατέλοι»... Ερχόταν και οι «Αινοί» από την Αθήνα, ο Τέρης Χρυσός, ο Βο-γιατζής και διάφοροι άλλοι τραγουδιστές. Υπήρχε και λαϊκό μέρος στα πάρτυ. Θυμάμαι μία φορά είχε έρθει ο Μανώλης Μητσιάς αλλά και το συγκρότημα του Ανδρέα Φρέζα που εξέ-φραζε περισσότερο την αντιστασιακή μας πλευρά. Αυτοσχεδιασμοί των νέων στη μουσική, επα-ναλήψεις των ξένων κομματιών. Ο Ρόκυ Ρόμπερτς, ο μεγάλος μαύρος τραγουδιστής της σό-ουλ, είχε έρθει στην πόλη, στον χορό της Αρχιτεκτονικής που ουσιαστικά τον είχε διοργανώ-σει και αυτόν η εφημερίδα “Θεσσαλονίκη”. Αυτό το γεγονός σημάδεψε τη μουσική ιστορία της πόλης. Ο πιο μεγάλος, εκείνη την περίοδο, τραγουδιστής της σόουλ, είχε έρθει εδώ, σε μια βραδιά μοναδική. Η Θεσσαλονίκη ήταν ξέχειλη από ζωή, από ερωτισμό, ξέχειλη από νιάτα, από μόδα, από κίνηση και από ζωντάνια. Όλα αυτά ήταν το αντίδοτο σε ό,τι συνέβαινε εκείνα τα χρόνια στην πολιτική που ήταν μαύρη, ακόμη και πριν τη δικτατορία.”

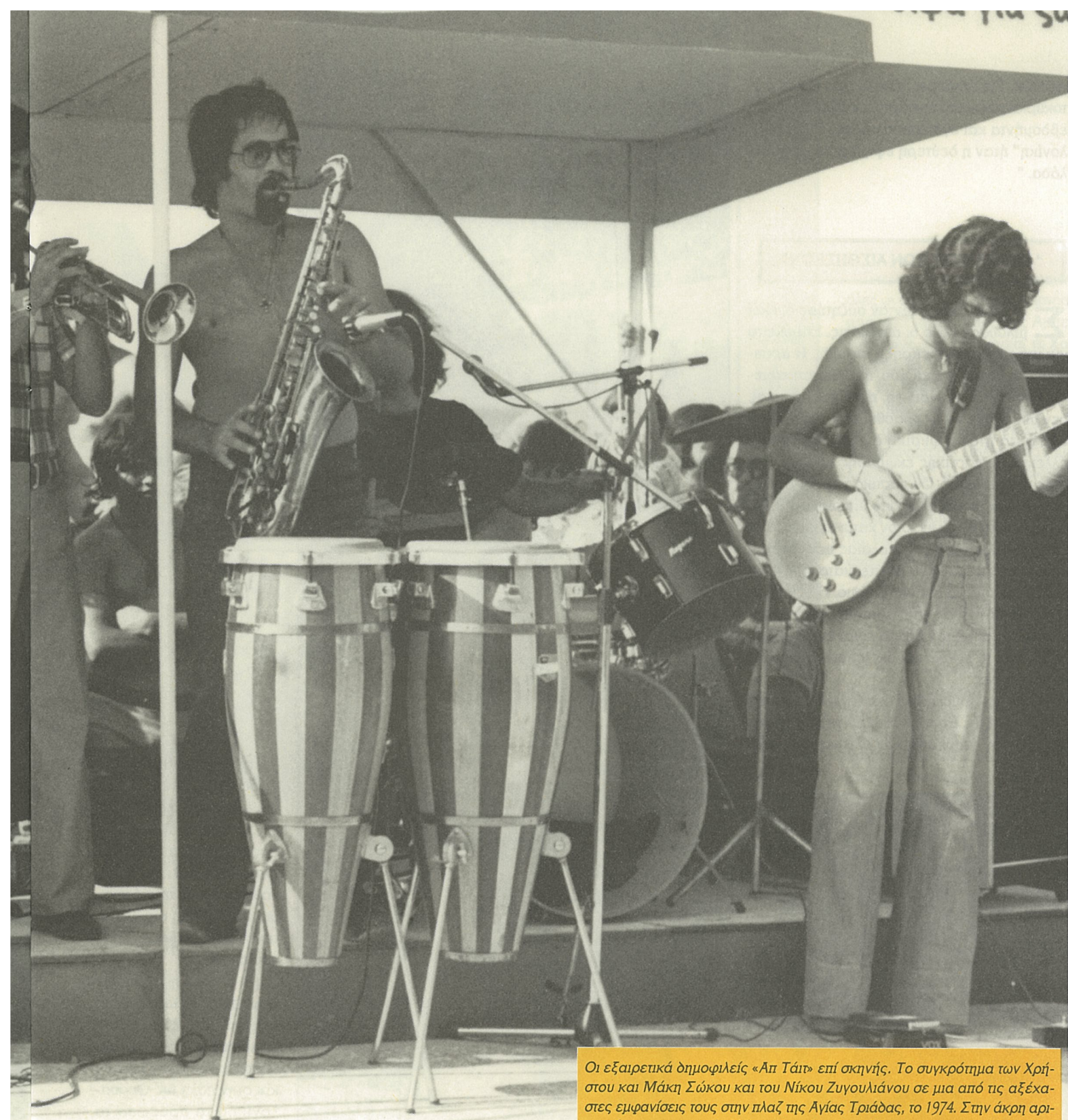
“Η ΣΤΙΓΜΗ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ”

Στροβιλιστείτε στο σέικ και σας περιμένουν δώρα άνευ συναγωνισμού: Τσάντες μεγάλες της Κόκα-Κόλα γεμάτες από τετράδια, μολύβια, μπουκάλια του υπέροχου αναψυκτικού και άλλες εκπλήξεις. Αυτά σε όσους ξεχωρίσουν στον χορό του λεμονιού ή απαντήσουν στις εξής απλές ερωτήσεις: Πόσες φορές έφτασε στον τελικό κυπέλλου ο ΠΑΟΚ; Πότε εμφανίσθηκαν οι “Φόρμινξ”; Πότε πέθανε ο Ντίσεϋ;...» Το κάλεσμα του Ίωνα Τυρταίου, του περιβόητου κονφερασιέ, προς τους διαγωνιζόμενους και τις επιτροπές που συνήθως αποτελούνταν από δημοφιλείς ποδοσφαιριστές του Άρεως και του ΠΑΟΚ και μεγάλες ντίβες του σινεμά.

“Καθόντουσαν οι νέοι, είτε στην άμμο είτε στα όποια καθίσματα υπήρχαν. Έδιναν κάποιο συμβολικό ποσό ως είσοδο, ενώ τους προσφέρονταν ποτά και αναψυκτικά. Οι καλλιτεχνικές επιτροπές που σχηματίζονταν για την ανάδειξη της “Μις Πάρτυ” αποτελούνταν από

πολλούς μεγάλους Έλληνες καλλιτέχνες. Βασικός διοργανωτής ήταν η εφημερίδα αλλά θυμάμαι ότι είχαμε και κάποιους χορηγούς, όπως το “Πικολίνο”, τον “Κοντογούρη” που πωλούσε ενδύματα και τζιν.

Όταν ξεκινούσε ο διαγωνισμός, έπαιζαν τα συγκροτήματα, κόρευαν τα παιδιά και η επιτροπή έκανε τις επιλογές της. Η επιτροπή αποτελούνταν από μεγάλα ονόματα, όπως για παράδειγμα από τον Ντίνο Ηλιόπουλο, μέλη των συγκροτημάτων, καλλιτέχνες από την Αθήνα, τον Πουλόπουλο, τον Μητσιά. Αυτοί διάλεγαν τους επικρατέστερους και την άλλη μέρα έβλεπες πρωτοσέλιδα τεράστια, με εκείνα τα υπέροχα σώματα των κοριτσιών και των αγοριών, με εκείνα τα τολμηρά, για την εποχή, μαγιώ. Η εφημερίδα “Θεσσαλονίκη” έσφυζε από ζωή.”

Οι εξαιρετικά δημοφιλείς «Απ Τάιτ» επί σκηνής. Το συγκρότημα των Χρήστου και Μάκη Σώκου και του Νίκου Ζυγουλιάνου σε μια από τις αξέχαστες εμφανίσεις τους στην πλαζ της Αγίας Τριάδας, το 1974. Στην άκρη αριστερά ο παρουσιαστής Ντίνος Κωστόπουλος. Κρατάει την εφημερίδα "Θεσσαλονίκη" και -φυσικά - φοράει καμπάνα παντελόνι.

"ΜΠΙΚΙΝΙ ΚΑΙ ΣΟΥΠΕΡ-ΜΙΝΙ"

Είναι η εποχή στην οποία έχουμε σαφή αλλαγή στη μόδα. Έρχονται τα πανταλόνια- καμπάνα, η φαβορίτα, τα σιθρού, τα οποία διαλύουν τα σύμπαντα...Μάτια, αισθήσεις, καρδιές. Είναι τα σουπερ-μίνι ή μάλλον τα μίνι- γραμματόσημα... Ταυτόχρονα όμως υπήρχε και η κοσμική πλευρά της πόλης. Σε κάποιες πιο σοβαρές βεγγέρες, στους χορούς του «Ανατόλια» και της «Ρέμβης», είχαμε τις κοσμικές εμφανίσεις, τις εξόχως εντός μόδας, που σου έφερναν στο νου παρισινά γκαλά. Η Θεσσαλονίκη δεν είχε να ζηλέψει τίποτα, ακόμη και από τις πιο κοσμοπολίτικες πρωτεύουσες της Ευρώπης.

Το περίεργο ήταν ότι από τη μια η πόλη και η νεολαία της είχε αυτή την τροχιά, ενώ από την άλλη κυκλοφορούσαν περιοδικά και γινόντουσαν κάποια σημαντικά πράγματα στο πανεπιστήμιο που δεν είχαν γίνει πιο πριν σε άλλη πόλη της Ελλάδας. Τη δεκαετία του '60 άρχισε να κυκλοφορεί το περιοδικό "Σπουδαστικός Κόσμος", ένα κα-

ταπληκτικό περιοδικό, στο οποίο έγραψαν κορυφές των ελληνικών γραμμάτων, σπουδαίοι γραφιάδες, ο Βέλτσος, ο Μοσκόφ, ο Γιάγκος Ανδρεάδης, ο Ζερβός. Εκεί έγραψα και 'γω τα πρώτα κομμάτια μου... Ήταν μια εποχή που οι νέοι εκφράζονταν μ' έναν υπόκωφα εκρηκτικό τρόπο. Υπόκωφα εκρηκτικός ήταν και στη λογοτεχνία, στη διάδοση, σαρκικά εκρηκτικός στα μπιτς- πάρτυ και στους χορούς.

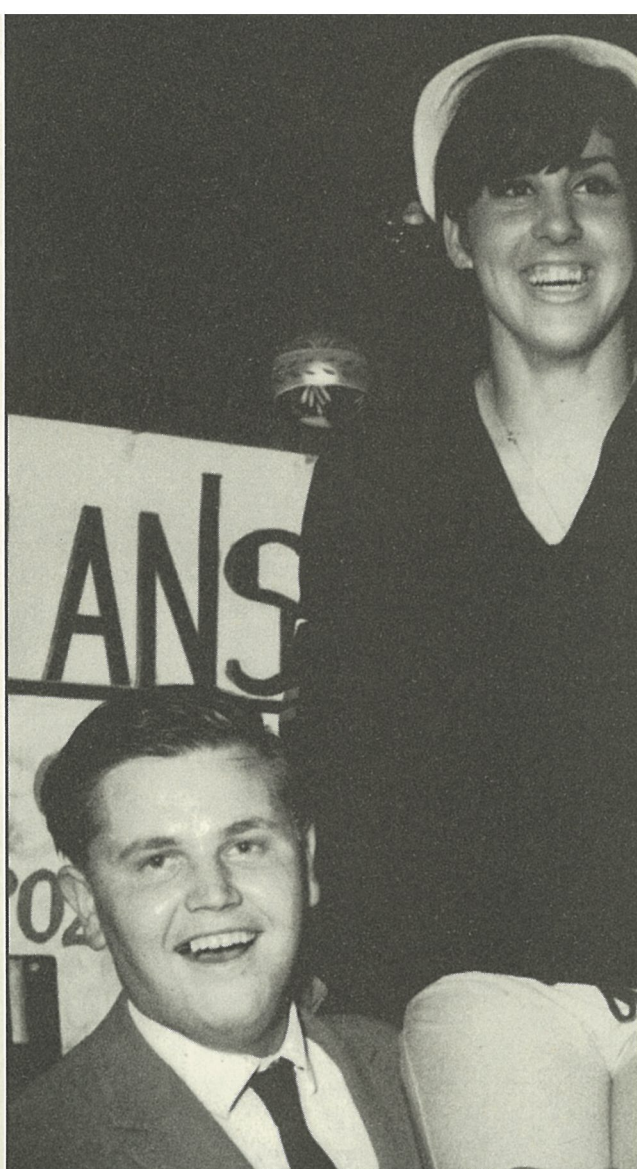
"Κάθε μπιτς-πάρτυ έφτανε να έχει πέντε χιλιάδες κόσμο, ήταν το μεγαλύτερο γεγονός, από άποψη κοσμοσυρροής, σε όλη την Ελλάδα. Τα αθηναϊκά μπιτς- πάρτυ δεν μάζευαν πάνω από χίλια άτομα. Χιλιάδες άτομα γέμιζαν κάθε Κυριακή την παραλία της Αγίας Τριάδας. Προφανώς ο μεγάλος ο κράχτης ήταν η εφημερίδα. Την έκανε τη δουλειά της πολύ καλά, η κυκλοφορία της ανέβαινε στα ύψη. Τα νούμερα της "Θεσσαλονίκης" εκείνη την εποχή έφταναν τα 50.000 φύλλα, και παραπάνω ίσως, μόνο μέσα στην πόλη. Απίστευτο!

αριθμοί. Τις Δευτέρες, έπειτα από τα σαββατοκύριακα των μπητς-πάρτυ, εκτοξευόταν στις εβδομήντα και ογδόντα χιλιάδες. Η "Θεσσαλονίκη" ήταν η δεύτερη εφημερίδα στην Ελλάδα. "

"ΜΠΑΛΑΝΤΕΣ ΤΩΝ ΑΙΣΘΗΣΕΩΝ"

Στα πάρτυ δεν γίνονταν συζητήσεις, εκεί μιλούσαν μόνο οι αισθήσεις. Επρόκειτο για μια τρομακτική έκρηξη στα ήθη. Η προηγούμενη γενιά, η δική μου, ήταν καταπιεσμένη. Ήταν πολύ σεμνότυφη, πολύ πουριτανική, δεν μπορούσε να εκφραστεί έτσι. Θεωρώ ότι όλα αυτά ήταν η φυσική διέξοδος από την έλλειψη ουσιαστικής έκφρασης και ελευθερίας της νεολαίας. Ουσιαστικά τα μπητς-πάρτυ δεν ήταν τίποτα άλλο από μία διαμαρτυρία. Διαμαρτυρία της ζωής στον καταναγκασμό της ζωής, διαμαρτυρία της νεολαίας που δεν πειθαρχεί σε καταλυμένα πολιτεύματα. Στην ουσία επρόκειτο για επαναστατισμό. Η ορμή που είχαν τα νιάτα ήταν επαναστατική, η ορμή που εκδηλώνεται με τον έρωτα είναι επαναστατισμός, έτσι το εννοώ και όχι με την αμιγή πολιτική έννοια.

Όταν μετά επιβλήθηκε η δικτατορία, τα πράγματα άλλαξαν. Επηρεάσθησαν τα ήθη και τα έθιμα όλων, επηρεάσθησαν οι ψυχές, ο νους,

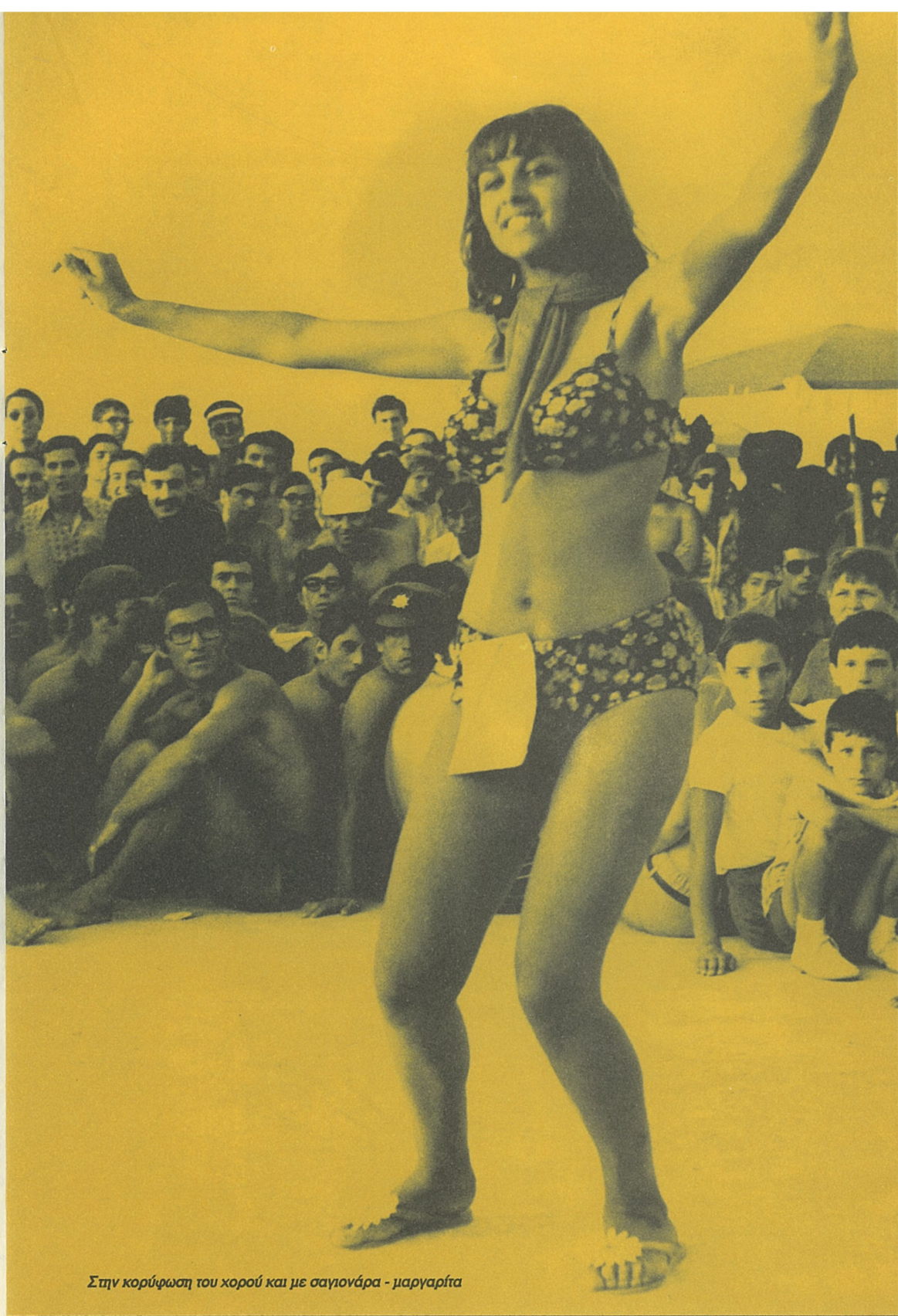
οι καρδιές, τα αισθήματα. Ο τόπος μαράζωσε και μπήκαμε σε άλλες διαδικασίες. Τα πράγματα άρχισαν να προσεγγίζονται πλέον περισσότερο πολιτικά, ακολούθησε το φοιτητικό κίνημα, η εξέγερση του Πολυτεχνείου, η αντίστοιχη εξέγερση εδώ.

Αυτή η γενιά των νέων παιδιών, εκεί στη δεκαετία του '70, ήταν αυτή που δημιούργησε την έκρηξη των ερωτικών ηθών, αν και στην πόλη της Θεσσαλονίκης το πρόσωπο το οποίο προϊδέασε τη σεξουαλική επανάσταση ήταν η Ζωή Λάσκαρη. Ήδη με-

σουρανούσε στο πανί, μεσουρανούσε ως η μοναδική, εντυπωσιακή, αισθησιακή Ελληνίδα. Ήταν γέννημα-θρέμμα της πόλης, του Τρίτου Γυμνασίου Θηλέων, πανέμορφη, εντυπωσιακή, και είχε ήδη προηγηθεί με τις τολμηρότητές της. Ας μην ξεχνάμε ότι είχε πάει και στον διαγωνισμό "Μις Υφήλιος".

Οι *Up - Tight* σε πόζα εποχής.

Στην κορύφωση του χορού και με σαγιονάρα - μαργαρίτα

“ΛΑΪΚΑ ΣΤΕΚΙΑ”

Οι περισσότεροι συμμετέχουν ενεργά: είτε χορεύοντας είτε παίρνοντας μέρος σε κάποιον από τους τόσους διαγωνισμούς. Οι “σνομπ της Τσιμισκή” συνήθως παρακολουθούν αμέτοχοι, πίσω από τα σχοινιά, απλώς βλέποντας και γελώντας...

“Στην αρχή σνόμπαρα τα μπητς- πάρτυ, όπως σνόμπαρα και το ότι η εφημερίδα με έβαζε να τα καλύπτω. Το θεωρούσα ως πάρεργο και υποτιμητικό για μένα, που αγαπούσα την ποίηση, που διάβαζα **Αναγνωστάκη** και **Χριστιανόπουλο**, ν’ασχολούμαι μ’αυτά τα πράγματα. Στην πορεία όμως έπαψα να τα υποτιμώ, αντιλήφθηκα ότι όλα αυτά σηματοδοτούσαν μια καινούρια αντίληψη ζωής που τώρα αναπολώ έντονα. Με τον καιρό μπήκα στην όλη διαδικασία και στο πνεύμα των μπητς-πάρτυ, με αποτέλεσμα αργότερα η δουλειά μου στη σελίδα να είναι πιο συνειδητή. Στην αρχή βέβαια όλα αυτά τα περιφρονούσα.

Στα μπητς- πάρτυ ερχόντουσαν όλες οι συνοικίες, από τα Κάστρα, από τις Συκιές, από τους Αμπελόκηπους, την Τριανδρία, τη Χαριλάου, το Ντεπώ, την Καλαμαριά, την Κρήνη. Επρόκειτο για ένα φοιτητικό - λαϊκό γεγονός...

Οι αστοί της πόλης ερχόντουσαν σπανιότερα. Πολλοί από τους λεγόμενους “φλώρους” ερχόταν από περιέργεια. Κυρίως τα εκρηκτικά νιάτα των λαϊκών συνοικιών της Θεσσαλονίκης ήταν αυτά που συμμετείχαν ενεργά.

Στην αρχή οι αστοί της πόλης σνόμπαραν τα πάρτυ και πήγαιναν σε δικούς τους χορούς, στον χορό του Ανατόλια, του Κολεγίου, της Αρχιτεκτονικής... Σιγά-σιγά όμως άρχισαν να δημιουργούνται κάποια “συγκοινωνούντα δοχεία” και έτσι άρχισαν να έρχονται και σε μας, περισσότερο λόγω της έκρηξης και του ντόρου που είχε γίνει, αλλά σνομπάρωντάς τα λιγάκι.

Στα μπητς- πάρτυ ερχόντουσαν και μεγάλοι, περισσότερο ως οφθαλμοσκόποι, παρατηρητές. Οι μεγαλύτεροι, παρότι τα επέκριναν, δεν απουσίαζαν από αυτά.

Ο χορός ήταν όχι μόνο ένας κώδικας επικοινωνίας αλλά ένα παραμιλητό, ήταν τρόπος έκφρασης, ουσιαστικού διαλόγου και από κάποιο σημείο και πέρα η γραφή των σωμάτων έπαιρνε έναν χαρακτήρα πολύ πιο αληθινό από την απλή περιγραφή ενός ημίγυμνου ή γυμνού σώματος.

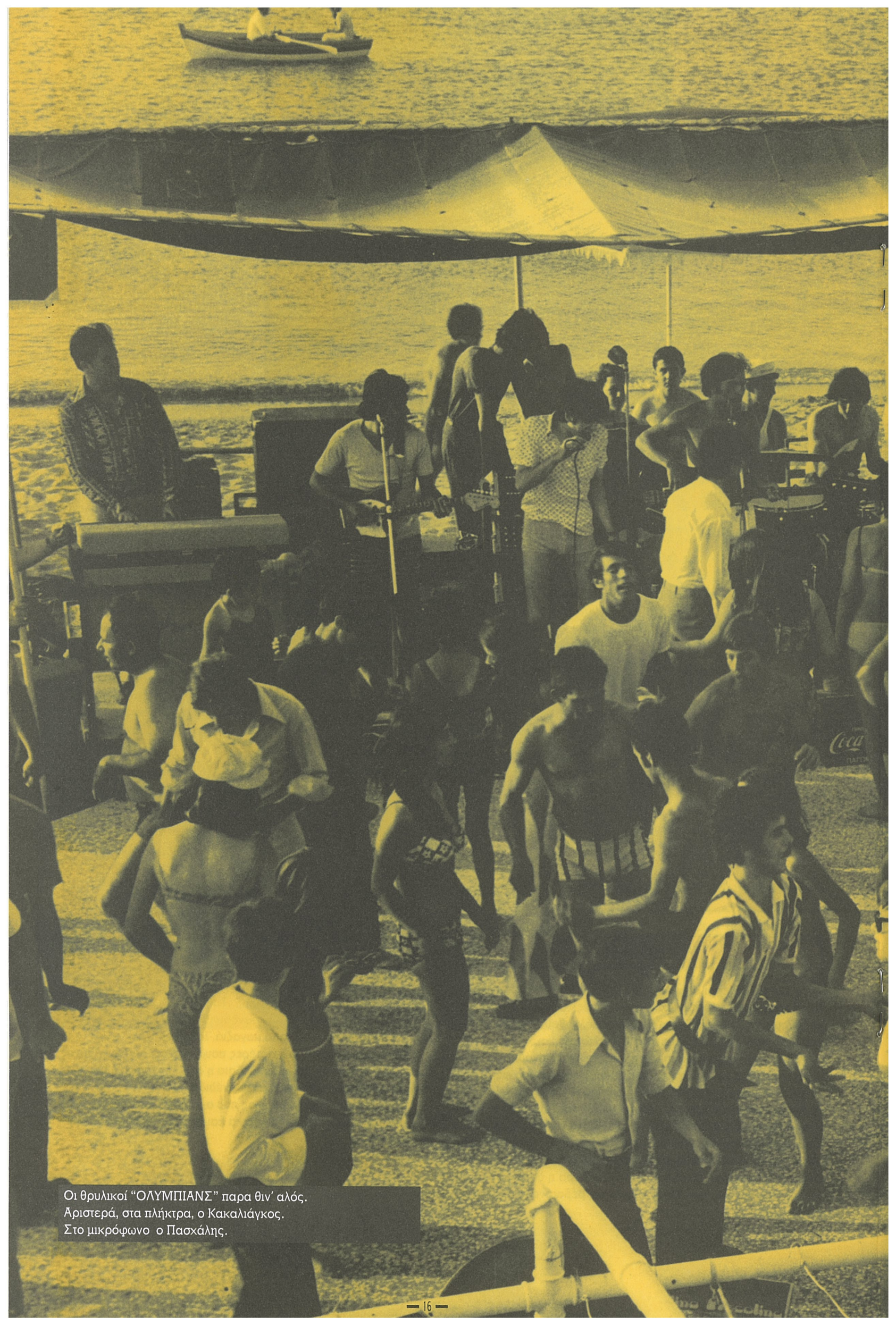
Τα βράδια η νεολαία αν και ήταν αποκαμωμένη από όλα αυτά, έβρισκε το κουράγιο και πή-

γαινε και στα στέκια της πόλης.

Εγώ πρόλαβα το σβήσιμο των γνήσιων νυχτερινών κέντρων της Θεσσαλονίκης, από τη μεριά του **Καραμπουρνάκι** όπου είχε παίξει και ο **Τσιτσάνης**. Πρόλαβα τον **Παπαϊωάννου**, τον **Κιλιλή**... Το βράδυ δεύτερο ημίχρονο. Γράφαμε και γι’αυτούς. Γινόταν πανδαισία μουσικής και άλλης μορφής αισθησιασμού σ’εκείνα τα μαγαζιά. Ήταν γεμάτα...

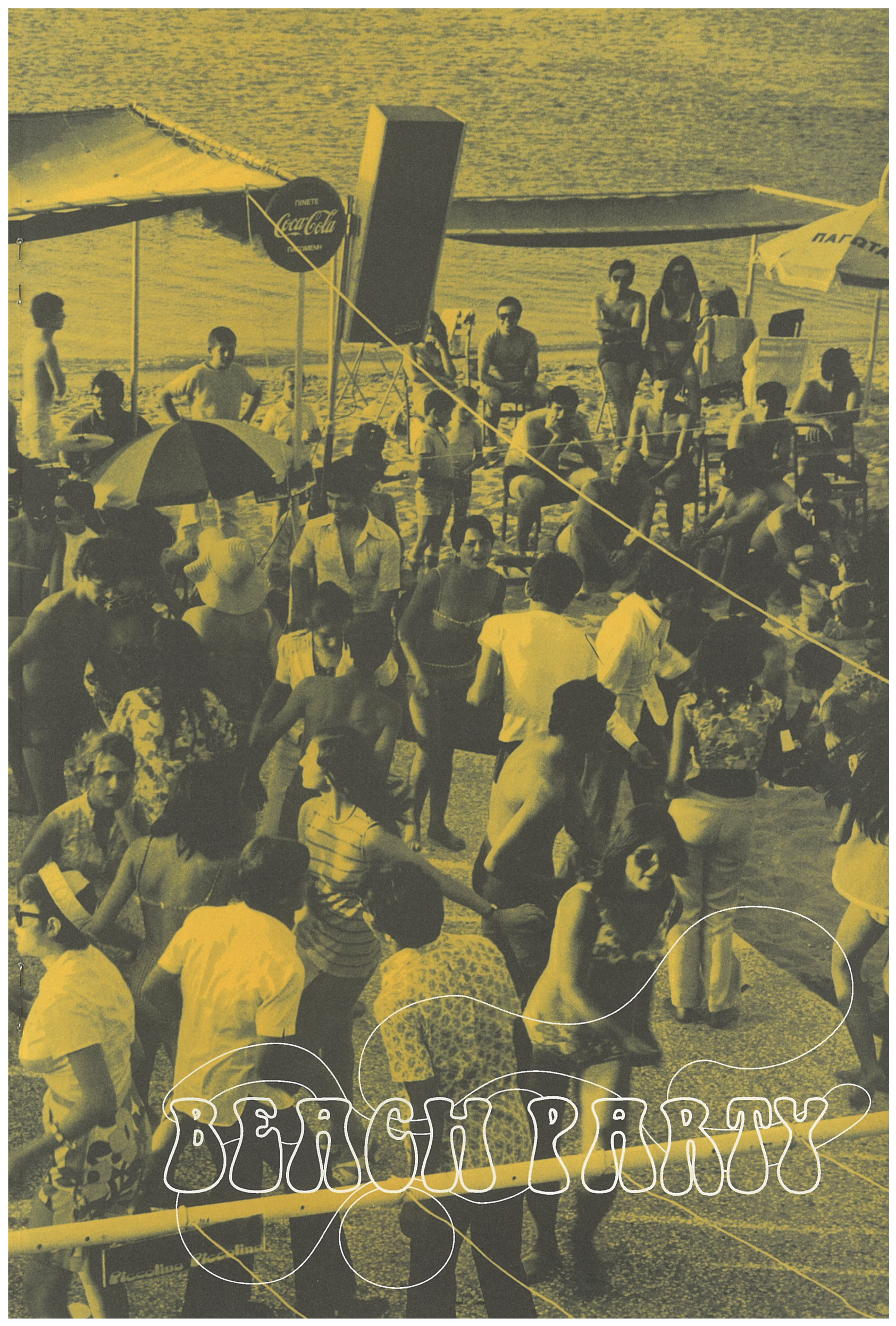
Πρόλαβα και τους νέους αστέρες που έρχονταν από την Αθήνα. Ζούσα με όλον αυτό τον παλμό. Βέβαια η δημοσιογραφική μου κλίση ήταν τελείως διαφορετική, αλλά ενέδιδα.

Όπως ένας καβαφικός ήρωας που αφέθηκε και ενέδωσε γιατί ήταν πολύ όμορφα, πολύ αισθησιακά και το κυριότερο πολύ αληθινά όλα αυτά.»

Οι θρυλικοί "ΟΛΥΜΠΙΑΝΣ" παρα θιν' αλός.
Αριστερά, στα πλήκτρα, ο Κακαλιάγκος.
Στο μικρόφωνο ο Πασχάλης.

BEACH PARTY

Recolino Recolino

ΣΤΟΥΣ ΚΑΥΤΟΥΣ ΡΥΘΜΟΥΣ ΤΩΝ ΜΠΗΤΣ ΠΑΡΤΥ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΙΛΙΑΣ, ντράμερ

Συνέντευξη στην Όλγα Τσαντήλα

Στο πολύχρωμο πλήθος που διασκεδά-
ζει στην παραλία της Αγίας Τριάδας
κυριαρχούν ενδυματολογικά τα μαγιώ
και οι μίνι φούστες των κοριτσιών. Κά-
που κάπου διακρίνονται και μερικά
κατάλευκα κοστούμια με το αντίστοι-
χο μπλαζέ ύφος. Μακροβούτια, μπουγέλα και ανα-
ψυκτικά στο χέρι. Είναι καλοκαίρι του 1969 και τα μπητς
πάρτυ έχουν ήδη αρχίσει. Για τη μουσική υπόκρουση
φροντίζουν οι νεαροί Θεσσαλονικιοί “γιεγιέδες” που
παίζουν ζωντανά σε μία πρόχειρη εξέδρα ξένες επι-
τυχίες της ροκ μουσικής. Ανάμεσα στην πληθώρα των
συγκροτημάτων ξεχωρίζουν οι «Ολύμπιανς», οι «Στέ-
ντζερς», οι «Απ Τάιτ» και οι «Μόνκς». Η μουσική σκη-
νή της Θεσσαλονίκης ξεχειλίζει από νεαρά επίμονα
παιδιά που ζηλεύοντας τη δόξα των ξένων μουσικών
σταρ ξεκινάνε από τις γειτονιές τους να κατακτήσουν
το μουσικόφιλο κοινό της Θεσσαλονίκης. Ανάμεσα σε
αυτούς και ο Χρήστος Κίλιας, που υπήρξε ντράμερ των
«Απ Τάιτ», των «Μόνκς» και πολλών άλλων μουσικών
σχημάτων της πόλης, ο οποίος αναφέρεται στα περί-
φημα μπητς πάρτυ της δεκαετίας του '70.

Το 1963 προβάλλονταν στον κινηματογράφο μουσικές ταινίες με το συγκρότημα του Κλιφ Ρίτσαρντς, τους «Shadows» και καλούσαν κόσμο. Ήταν τέσσερις πιτσιρικάδες με κιθάρες και ντραμς. Εμείς τους βλέπαμε και θέλαμε να τους μιμηθούμε. Η απαραίτη πάντως των συγκροτημάτων της Θεσσαλονίκης μπορούμε να πούμε ότι έγινε με τη συνναυλία που είχε δώσει ο Βαγγέλης Παπαθανασίου με τους «Φόρμιγξ» στην Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών το 1964. Με αυτή τη συνναυλία ο κόσμος είχε πάθει υστερία και ούρλιαζε επί δύο ώρες συνέχεια παρουσιάζοντας την εικόνα που βλέπαμε στις ταινίες με τα ξένα συγκροτήματα.

Έτσι μαζευτήκαμε κάποιοι συμμαθητές από το 1ο γυμνάσιο και σχηματίσαμε το πρώτο μας συγκρότημα, τους «Μόνκς». Αρχικά στο γκρουπ ήταν ο Βασίλης Παπαβασιλείου και ο Χρήστος Μούσιος που έπαιζαν κιθάρα, ο Σάκης Δερμάνης μπάσο, ο Σαράντης Καστάρας αρμόνιο και εγώ ντραμς. Κάθε Κυριακή κάναμε πρόβες στον κινηματογράφο ενός φίλου και εκεί μαζεύονταν όλοι οι γνωστοί μας που παρακολουθούσαν τις πρόβες μας. Γινόταν, λοιπόν, κάτι σαν συνναυλία. Εκτός από μας έρχονταν και άλλα τοπικά συγκροτήματα και άρχισε αυτή η κατάσταση να γίνεται μόδα. Εκεί, έγιναν λίγο αργότερα και οι «Απ Τάιπ». Οι «Στρέιντζερς» ήταν σε άλλη γειτονιά. Θα έλεγε κανείς ότι σε κάθε γειτονιά υπήρχε και από ένα μουσικό συγκρότημα. Μία ημέρα στο δρόμο βρήκα έναν άλλο φίλο που μου είπε ότι και αυτός έκανε ένα συγκρότημα. Παίξαμε μαζί τους στα Μουσικά Πρωινά και μετά από μία εβδομάδα αυτοί άλλαξαν όνομα και ονομάστηκαν «Ολύμπιανς». Αυτός ο φίλος ήταν ο Πασχάλης.

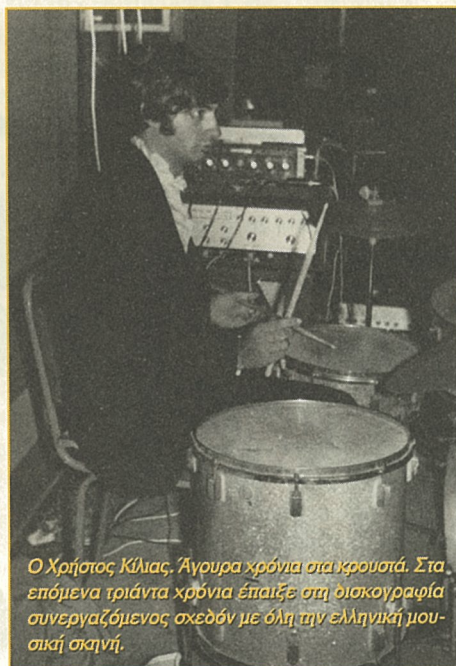
Όταν εμφανίστηκαν οι «Μπήτλς» έγινε ο μεγάλος ο ντόρος. Οι επιχειρηματίες θέλησαν να εκμεταλλευτούν αυτή τη νέα μόδα και άρχισαν να λειτουργούν τα κλαμπς όπου νέα συγκροτήματα έπαιζαν μοντέρνα μουσική. Και αυτό έπιασε.

Τα μπητς πάρτυ γίνονταν σε συνεργασία με την εφημερίδα «Θεσσαλονίκη», που «έκλεινε» το χώρο και μας καλούσε. Και εμείς άλλο που δεν θέλαμε. Εκεί παίζαμε ξένες επιτυχίες, τραγούδια των «Ανιμαλς», των «Μπήτλς», των «Ρόλλινγκ Στόουνς». Οι Ολυμπιανς έπαιζαν κατά καιρούς και ιταλικά και τις δικές τους επιτυχίες.

Η σύνθεση των συγκροτημάτων άλλαζε συνέχεια, γιατί ήμασταν μικροί και μετά από λίγο οι περισσότεροι έφευγαν για το στρατό.

Εγώ πέρασα από όλα σχεδόν τα συγκροτήματα της Θεσσαλονίκης. Έπαιξα και με τους «Απ Τάιπ», με τους «Στρέιντζερς» και για λίγο με τους «Ολύμπιανς», όταν ο κανονικός τους ο ντράμερ έπρεπε να πάει στο στρατό. Είχαμε καλές σχέσεις μεταξύ μας αλλά υπήρχε και μία έντονη αντιζηλία.

Εμείς τότε δεν το συνειδητοποιούσαμε, αλλά τα μπητς πάρτυ μας είχαν βοηθήσει πολύ. Ο νέος ο κόσμος άκουγε κυρίως ξένη μουσική και ακολουθούσε τα συγκροτήματα. Υπήρχαν και τα λαϊκά μαγαζιά αλλά για συγκεκριμένο κόσμο. Αυτό όμως ήταν άλλη μόδα. Ο κόσμος ήταν ξεκαθαρισμένος. Υπήρχαν οι μοντέρνοι, οι «γιγιέδες» και το λαϊκό. Καλώς ή κακώς δεν είχαμε καμία σχέση με το ελληνικό λαϊκό τραγούδι. Δε θέλαμε να ακούσουμε για λαϊκό, το θεωρούσαμε

Ο Χρήστος Κίλιας, Άγουρα χρόνια στα γκρουπτά. Στα επόμενα τριάντα χρόνια έπαιξε στη δισκογραφία συνεργαζόμενος σχεδόν με όλη την ελληνική μουσική σκηνή.

ντροπή, όχι γιατί το υποτιμούσαμε, αλλά από αγάπη για το δικό μας είδος μουσικής.

Το πάρτυ ξεκινούσε στις 3 το μεσημέρι στην πλαζ «Ρέμβη» στην Αγία Τριάδα. Εμείς μαζευόμασταν πιο νωρίς, για να κάνουμε πρόβα για τον ήχο. Ξεκινούσαμε εμείς, ακολουθούσαν τα άλλα συγκροτήματα και μετά άρχιζαν οι πλάκες. Έρχινε ο ένας τον άλλον στη θάλασσα, έπαιζαν μπουγέλα, χόρευαν, έρχονταν και μίμοι που ήταν και της μόδας και έλεγαν ανέκδοτα. Μαζευόταν πολλός κόσμος, κυρίως νέοι, αλλά έρχονταν και σαραντάρηδες για το χαβαλέ, όπως και οικογένειες που ήταν από πριν στην παραλία και δεν ήθελαν να χάσουν το κέφι.

Η διεύθυνση της «Ρέμβης» λειτουργούσε στην παραλία της Αγίας Τριάδας ένα αρκετά ακριβό εστιατόριο με τραπέζια για τους καλούς πελάτες. Επίσης υπήρχε και ένα μεγάλο μπαρ και απέναντι στην όνταν η μικρή σκηνή για τους μουσικούς. Όλος ο κόσμος ήταν στην άμμο κάτω από ομπρέλες και άλλα υποδστεγα.

Τα μπητς πάρτυ δεν διέφεραν πολύ από τις βραδινές παραστάσεις που δίνανε στα νάιπ κλαμπ. Απλά όλοι φορούσαν τα μαγιώ τους. Ο κόσμος γενικώς ήταν ντυμένος μοντέρνα. Οι πιο καλοντυμένοι, αν και ήταν καλοκαιρί, φορούσαν ολόλευκα κουστούμια. Τα τζην ήρθαν πολύ αργότερα. **Οι κοπέλες φορούσαν μίνι και οι μπαμπάδες φώναζαν.** Στα μπητς πάρτυ δε συνέβαινε τίποτε το συ-

νταρακτικό. **Ο κόσμος είχε διάθεση να χορέψει, να ακούσει μουσική και πάνω από όλα να φλερτάρει.** Οι νέοι έπιναν βερμούτ, που ήταν πολύ της μόδας τότε, αλλά το ζητούμενο δεν ήταν να μεθύσεις. Τα ναρκωτικά ήταν σχεδόν άγνωστα για τη νεολαία. Αν μαθαίναμε ότι κάποιος κάπνιζε τίποτε περίεργο γινόταν ντόρος. Γενικά ήταν τα πράγματα πιο χαλαρά. Αν κάποια φορά τύχαινε να μεθύσουμε ήταν με καμία ρετσίνα.»

“ΓΙΓΙΕΔΕΣ” - ΕΛΑΦΡΟΛΑΪΚΟΙ: σημειώσατε 2

Η ξενόγλωσση και ξενόφερτη μουσική των μπητς πάρτυ δεν άντεξε πολύ. Η έλευση της νέας γενιάς των ελλήνων τραγουδιστών του ελαφρολαϊκού ρεπερτορίου που δε στερούσαν μοντέρνας εμφάνισης δίνει τη χαριστική βολή στα μουσικά μπητς πάρτυ της Θεσσαλονίκης. Οι επιχειρηματίες της νυχτερινής ζωής στρέφουν αλλού το επαγγελματικό τους ενδιαφέρον, καθώς γνωρίζουν πολύ καλά το “Μόδα είναι θα περάσει”.

«Τα μπητς πάρτυ είχαν καθαρά ψυχαγωγικό χαρακτήρα χωρίς άλλες προεκτάσεις και χωρίς κάποιο ιδιαίτερο νόημα», καταλήγει ο κ. Κίλιας.

«Σίγουρα για κάποιους είχαν οικονομικό και επιχειρηματικό ενδιαφέρον. Τώρα συνειδητοποιώ ότι αυτά δεν είχαν καμία σχέση με την πολιτική. Ήταν σε ένα κλίμα γενικού χαβαλέ, στο στυλ “καλά περνάμε”. Άσχετα με ό, τι συνέβαινε στην πολιτική. Για τη Χούντα τα μπητς πάρτυ και οι μουσικοί διαγωνισμοί ήταν αδιάφοροι. Βέβαια δεν τα πήγαινε καλά με τα μακριά μαλλιά, αλλά αυτό συνέβαινε αργότερα, όταν τα συγκροτήματα άρχισαν να έχουν πιο πολιτικοποιημένο στίχο και οι μουσικοί χώροι να καλλιεργούν μία πιο αντιδραστική ιδεολογία.

Τα μπητς πάρτυ κράτησαν λίγο, γύρω στα 2-3 χρόνια. Αυτό είχε να κάνει και με το χώρο, γιατί όσο υπήρχε η πλαζ της Ρέμβης που ήταν σε συνεργασία με το εστιατόριο “Ρέμβη” τα μπητς πάρτυ γίνονταν. Ο Βελλίδης, ιδιοκτήτης της “Θεσσαλονίκης” που ήταν από τους μόνιμους πελάτες της Ρέμβης, έκανε παρέα και συνεργαζόταν με τον Πένδο, τον ιδιοκτήτη της “Ρέμβης”. Όταν άλλαξε η ιδιοκτησία της “Ρέμβης” η κατάσταση άρχισε να γίνεται υποτονική. Άλλαξαν και οι μόδες, αφού μετά από τρία τέσσερα χρόνια περίπου εμφανίστηκε το ελαφρολαϊκό τραγούδι που σάρωσε τα πάντα. Έφυγαν οι παλιοί τραγουδιστές με τη βαριά μορφή και μπήκαν στο χώρο νέοι, όπως ο Νταλάρας, ο Πουλόπουλος που εμφανισιακά ήταν ακριβώς σαν και εμάς, με μοντέρνα ρούχα, με μακριά μαλλιά. Αυτή ήταν η αιτία που διαλύθηκαν τα συγκροτήματα που έπαιζαν ξένη μουσική. Τα νυχτερινά μαγαζιά είχαν μοντέρνο πρόγραμμα αλλά μόνο στην αρχή και για λίγο. Το κυρίως πρόγραμμα αποτελούσε το ελαφρολαϊκό. Σιγά σιγά σταμάτησαν όλα.»

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ «ΜΠΗΤΣ ΠΑΡΤΥ»

ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΩΠΙΔΗΣ, δημοσιογράφος

Συνέντευξη στην Όλγα Τσαντήλα

Τα μπητς πάρτυ στη δεκαετία του '70 ήταν ό,τι είναι τα τηλεοπτικά σόου σήμερα. Μόνο που η τηλεόραση ήμασταν εμείς, η εφημερίδα», παραλληλίζει ο κ. Γιώργος Φωπιάδης, δημοσιογράφος επί σειρά ετών στην εφημερίδα "Θεσσαλονίκη", έντυπο που κατεξοχήν συνδέθηκε με την οργανωμένη δημοσιογραφική κάλυψη αλλά και διοργάνωση των περίφημων μπητς πάρτυ στην παραλία της Αγίας Τριάδας. Από το 1967 τα μπητς πάρτυ με τα νεανικά συγκροτήματα της πόλης που διασκεύαζον ξένες επιτυχίες των "γιεγιέδων", τα μακριά μαλλιά που τείνουν να αγγίζουν τις σούπερ μίνι

φούστες, τα μπουγελώματα στην παραλία της Αγίας Τριάδας αναδεικνύονται ως η ιδανική θεματολογία για τοπικές εφημερίδες όπως η "Θεσσαλονίκη" και ο "Ελληνικός Βορράς". Και ειδικά για τη "Θεσσαλονίκη" που κινδυνεύει με οριστικό κλείσιμο, καθώς το πολιτικό της ρεπορτάζ έχει σχεδόν ακρωτηριαστεί από τον ασφυκτικό κλοιό της λογοκρισίας που έχει επιβάλλει η χούντα. Ο Ιωάννης Βελλίδης πιάνει το μήνυμα της εποχής και της νεολαίας και με ένα οργανωμένο δημοσιογραφικό σχήμα, στο οποίο μετέχει και ο Γιώργος Φωπιάδης, τονώνει κυκλοφορικά την εφημερίδα η οποία ξαναγεννιέται όχι από τις στάχτες της αλλά από την άμμο των μπητς πάρτυ.

Επί δικτατορίας, ο Τύπος παρουσίασε μεγάλη κυκλοφοριακή πτώση με αποτέλεσμα να κλείσουν πολλές εφημερίδες», αναφέρει ο κ. Φωπιάδης.

«Η λογοκρισία εκείνα τα μαύρα χρόνια έσβηνε, διόρθωνε, έκοβε και δεν άφηνε γενικώς τίποτε να περάσει. Στη Θεσσαλονίκη η κατάσταση ήταν χειρότερη και κάποια στιγμή ο Βελλίδης το 1967 αποφασίζει να διακόψει την έκδοση της εφημερίδας “Θεσσαλονίκη” που είχε φτάσει στο έσχατο της κυκλοφορίας της εξαιτίας της λογοκρισίας. Ο Βελλίδης αφού συσκέπτεται με τα ανώτερα στελέχη της εφημερίδας, τον Πεκλάρη και τον Κούρτη, αποφασίζει να την κλείσει. Το ίδιο βράδυ βγαίνω με το Βελλίδη και μου αναφέρει ότι θα κλείσει την εφημερίδα. Του λέω να μην το κάνει, να αφήσει να περάσει λίγος καιρός μέχρι το Σεπτέμβριο και να ξεκινήσουμε κάτι νέο. Και του προτείνω να δώσουμε βαρύτητα σε θέματα, όπως δεξιώσεις, χορούς με αναφορά στα ονόματα των παρευρισκομένων και συνεντεύξεις καλλιτεχνών. Ο Βελλίδης αντιλαμβάνεται ότι το θέμα θα “πίσει” και μου λέει να το ξεκινήσουμε.

Μέσα στις προτάσεις που κάνω στον Βελλίδη είναι και τα μπητς πάρτυ, τα οποία ήδη γίνονται, αλλά πλέον τους δίνουμε μεγάλη δημοσιότητα με πολυσέλιδα αφιερώματα και πλούσια δώρα. Τα θέματα είναι πετυχημένα και πουλάνε πολλά φύλλα. **Από τα 3.500 φύλλα που είχε πείσει η “Θεσσαλονίκη”, ανέβηκε στα 18.000.** Ταυτόχρονα ο Κούρτης με τους άλλους συναδέλφους δίνουν έμφαση και στο αθλητικό τμήμα, στο οποίο προΐσταται ο Ρεπανάς.

Από τότε αρχίζει η ανοδική κυκλοφοριακή πορεία της “Θεσσαλονίκης” η οποία όμως παράλληλα κάνει όσο μπορεί και την αντίστασή της στο καθεστώς, καθώς ο Κούρτης είχε επαφές με τον εξόριστο Ανδρέα, ο Βελλίδης με τον Καραμανλή και μέσα από τους πρωτοσέλιδους τίτλους έδιναν εμμέσως αντικουντικά μηνύματα στον κόσμο.»

Επικεφαλής της δημοσιογραφικής ομάδας που κάλυπτε τα μπητς πάρτυ ήταν ο Νέγγρης. Εγώ ανέλαβα τα δώρα για τους διαγωνισμούς χορού, όπως μαγιώ, πουκάμισα, γραβάτες, καλλυντικά που προσέφεραν μεγάλα εμπορικά καταστήματα της πόλης. Τις ηχητικές εγκαταστάσεις για τα πάρτυ παρείχε η εφημερίδα και η μεταφορά γινόταν με τα αυτοκίνητά της.

Τα πάρτυ τα κάναμε στην Αγία Τριάδα και εκεί τραγουδούσαν συγκροτήματα όπως οι “Strangers”, που ξεκίνησαν από τα μπητς πάρτυ, οι Ολύμπιανς και όλα τα γνωστά μουσικά σχήματα της εποχής και της Θεσσαλονίκης.

Ταυτόχρονα κάναμε και καλλιτεχνικούς διαγωνισμούς μεταξύ συγκροτημάτων με νέα παιδιά και βοηθήσαμε τα συγκροτήματα να κάνουν δισκογραφία. Οι τελικοί αυτών των διαγωνισμών γίνονταν το φθινόπωρο στο Παλαί ντε Σπορ. Εκεί έδωσαν μεγάλες συναυλίες πολύ γνωστά ονόματα, όπως ο Βαγγέλης Παπαθανασίου με τους “Φόρμινξ”, αργότερα ο Ντέμης Ρούσος με τους “We five” και ο Μπονάτσος με τους “Παλόμα Μποκιού”.

Για κάποια περίοδο είχαμε συνεργάτη το Νίκο το Μαστοράκη που είχε αναλάβει θέματα νεολαίας και δισκογραφίας, ως αντίπαλο δέος στον Κογκάλιδη που δούλευε στον “Ελληνικό Βορρά”. Ο Γιώργος Λιάνης το 1969 περίπου αναλαμβάνει τα κοσμικά στη “Θεσσαλονίκη”, γιατί εγώ πήγα στην απέναντι όχθη, στον “Ελληνικό Βορρά” που έβγαζε την “Εσπερινή Ώρα”.

Τα μπητς πάρτυ ξεκινούσαν από τον Ιούνιο και μαζευαν στην παραλία 4.000 άτομα. Την εποχή εκείνη οι νέοι έπιναν βερμούτ, διασκεδάζαν με μουσική και χόρευαν κυριολεκτικά μέχρι τελικής πτώσεως. Τα ναρκωτικά ήταν ακόμη κάτι άγνωστο για τη νεολαία της Ελλάδας.

Τα μπητς πάρτυ ήταν ο “μαϊντανός”, το δώρο, το κίνητρο για να πάρεις την εφημερίδα. Όλη η ιστορία με τα μπητς πάρτυ ξεκίνησε από τον Βελλίδη που ήταν μεγάλος εφημεριδός και καταλάβαινε σε τι είδους θέματα έπρεπε να δώσει βάρος. Για αυτό και οι εφημερίδες του είχαν μεγάλη κυκλοφορία. **Σε αυτά τα πάρτυ έρχονταν και ηθοποιοί, όπως η Βουγιουκλάκη με τον Παπαμιχαήλ, ο Πάντζας, ο Μπάρκουλης με τον οποίο μάλιστα είχε γίνει και ένα επεισόδιο.** Αυτός είχε χτυπήσει έναν φωτογράφο μας και ο Βελλίδης-για να δεις τι θα πει Βελλίδης- απαγόρευσε από τη Λάρισα και πάνω να πατήσει το πόδι του ο Μπάρκουλης. Δεν τον ένοιαζε γιατί και πώς τον χτύπησε. Τον ένοιαζε που πείραξε δικό του άνθρωπο.»

ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ...

Γράφει ο Ντίνος Δηματάτης, Δικηγόρος - Ερευνητής της Ποπ και Ροκ Ελληνικής Σκηνής

Το μεθυστικό άρωμα από το αγιόκλημα των θερινών κινηματογράφων, τα ρομαντικά πάρτυ με το φθινό βερμούτ και τους ξηρούς καρπούς αλλά και ο ενθουσιασμός μαζί με τον ασταμάτητο χορό που επικρατούσαν στα μπητς-πάρτυ, σημάδεψαν μερικές από τις πιο έντονες εικόνες της διαδρομής της γενιάς μου στη διάρκεια των ανεπανάληπτων σίξτους.

Θυμάμαι ότι η μόδα των τελευταίων είχε πρωτοξεκινήσει γύρω στα μέσα της δεκαετίας και έγινε θεσμός στη συνέχεια από μία σειρά αμερικάνικων νεανικών φιλμ που προβάλλονταν αποκλειστικά στους θερινούς μήνες και είχαν τους χαρακτηριστικούς τίτλους όπως «Κορίτσια στον αέρα», «Σκάνδαλα στο Παλμ-Μπητς», «Κορίτσια στα γαλάζια» με πρωταγωνιστές το δίδυμο Ανέτ Φουντισέλλο και Φράνκυ Άβαλον. Στις δροσερές αυτές ταινίες επικρατούσε άφθονος χορός ενώ ήταν πλημμυρισμένα από επιτυχίες των ειδώλων εκεί-

νης της εποχής όπως των κλασικών Beach boys, της Lesley Gore, των Hondells κι άλλων γνωστών συγκροτημάτων.

Όλα τα παραπάνω χάπενινγκ που συνέβαιναν σ' αυτά τα φιλμ σύντομα υιοθετήθηκαν από την ελληνική νεολαία, που με τη συμπαράσταση διαφόρων τοπικών εφημερίδων που αναλάμβαναν τη διοργάνωσή τους, άφησαν τη σφραγίδα της διασκέδασης στην αλησμόνητη αυτή δεκαετία. Σήμερα με την έντονη διάθεση που υπάρχει για αναβίωση πιστεύω ότι σε κάποια στιγμή θα ξαναζωντανέψουν και πάλι τα μπητς-πάρτυ παρ' ότι είναι δύσκολο ν' αντιγραφεί τώρα η μοναδική αίσθησι που μας χάρισαν εκείνη την περίοδο οι μοναδικές αυτές εκδηλώσεις.

ΓΙΑ ΠΟΙΟΝ ΧΤΥΠΑΕΙ Η ΚΑΜΠΑΝΑ (ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ)

Γράφει ο Γιάννης Νέγρης

Οταν μου ζητήθηκε από τους συναδέλφους να ξεφυλλίσω το άλμπουμ των αναμνήσεων της δεκαετίας του '60 στη Θεσσαλονίκη, στάθηκα για πολύ ώρα σε δύο σελίδες του.

Στη μουσική «έκρηξη» της εποχής εκείνης και στη διασκέδαση της νεολαίας σκεφτόμενος ταυτόχρονα ότι η δεκαετία εκείνη εξακολουθεί ακόμη και σήμερα να συγκινεί συναισθηματικά μικρούς και μεγάλους, μια και ο ρυθμός της παραμένει καταλυτικός ως τις μέρες μας. Δεν είναι πολύς καιρός που σε επίσημο δείπνο στο «**Ναυτικό Όμιλο**» άκουσα τον πιανίστα και τον τραγουδιστή να ερμηνεύουν τον «**Τρόπο**» των «**Ολύμπανς**», ένα τραγούδι, που σημάδεψε μια ολόκληρη εποχή.

Πράγματι ο νους σταματά ιδιαίτερα στις στιγμές που φύγαν. Και αυτό γιατί χρειάζεται πάντα διπλάσιος χρόνος να γκρεμίσεις συναισθηματικά έναν κόσμο, απ' ό,τι να τον φτιάξεις. Και οι αναμνήσεις δεν παγώνουν τις νεανικές εικόνες του μυαλού και της καρδιάς, όπως είχε πει ο συνάδελφος **Γιώργος Βιβιλάκης** σε μια εκπομπή για τη δεκαετία του '60, που κάναμε πριν από δέκα χρόνια στο ραδιοφωνικό σταθμό Μακεδονίας της ΕΡΤ.

Ας θυμηθούμε όμως πρώτα το ντύσιμο της

νεολαίας. Με πρότυπο τα γνωστά ονόματα της μουσικής, το ντύσιμο των νέων ξεκινούσε με στενά πουκάμισα με φρου-φρου και δαντέλες, πανταλόνια καμπάνα με μεγάλο ζωνάρι ισπανικού σπιλ, λουστρίν παπούτσια με λίγο τακούι. Στις κοπέλες το κυρίαρχο σπιλ ήταν μίνι φούστα, μπότες, φαρδιές ζώνες και λαστιχωτά μπλουζάκια. Μακριά παλτά με τεράστιους γιακάδες και μαλλί μακρύ αλλά «**Μπητλς**» συμπλήρωναν την όλη εικόνα.

Τη μουσική έκρηξη έκαναν πράξη τα δεκάδες συγκροτήματα, που ξεφύτρωναν σαν μανιτάρια. Όπως σήμερα οι επιγραφές στους τοίχους μας πληροφορούν για τις πολιτικές ή τις ποδοσφαιρικές προτιμήσεις του κάθε αυτόκλητου επιγραφοποιού, έτσι τότε τα μέλη των συγκροτημάτων και οι φίλοι τους είχαν αναλάβει την ευθύνη με μαρκαδόρους, κιμωλίες και μπογιές να μας ενημερώνουν για το πόσα και ποια ήταν τα συγκροτήματα της κάθε γειτονιάς. Έτσι, δεκάδες απίθανα ξενικά ονόματα στόλιζαν κάθε πρόσοψη σπιτιού και κάθε άλλη πρόσφορη για γράψιμο επιφάνεια. Η Θεσσαλονίκη πρωτοστάτησε τότε στην ανάδειξη μουσικών συγκροτημάτων και σολίστ τραγουδιστών, αρκετοί από τους οποίους συνεχίζουν και σήμερα πετυχημένη καριέρα είτε παραμένοντας στο ίδιο σπιλ, όπως ο **Πα-**

σχάλης, είτε αλλάζοντας «γραμμή πλεύσης», όπως ο **Νίκος Παπάζογλου**. Οι άλλοι, οι πολλοί με κάποιο στομαχάκι και λίγη φαλάκρα αναπολούν σίγουρα τη δεκαετία εκείνη, περιμένοντας από την τηλεόραση και το ραδιόφωνο να ξανασχηματίσει κάπου-κάπου το παζλ της εποχής εκείνης σίγουροι πως μερικά κομμάτια ανήκουν στους ίδιους και σ' όλη την τότε «χρυσή νεολαία» μιας και παραπάνω δεκαετίας.

Πώς διασκεδάζε όμως η νεολαία εκείνης της εποχής; Κατ' αρχάς πρέπει να πούμε ότι η 11η νυκτερινή θεωρούνταν για τους γονείς πολύ αργά, κάπ σαν τη σημερινή 5η ή 6η πρωινή, που από τα διάφορα «ελληνικάδικα» ξεκινούνται οι «ορδές» για να επιστρέψουν στα σπίπα τους και να «απολαύσουν» τον ύπνο της ημέρας. Έτσι η εναλλακτική λύση για τους νέους ήταν το χειμώνα τα κυριακάτικα μουσικά πρωινά ή απογευματινά στα κλαμπ «**Χαβήν**», «**Πούσικατ**», «**Ακαπούλκο**» και «**Αριγκάτο**» της Αρετσούς γύρω στο 1965 και δυο-τρία χρόνια αργότερα στο κέντρο της πόλης στο «**Μινουί**» και στο «**Γκάις εντ Ντολς**» και το καλοκαίρι στα μηπης πάρτυ στην Αγία Τριάδα.

Ακόμη οι διαγωνισμοί συγκροτημάτων στο «**Παλάς**» και στο «**Ιντεάλ**» σχεδόν μια φορά το μήνα, όπου το κοινό ψήφιζε πάνω στο εισιτή-

ριο εισόδου. Οι διαγωνισμοί αυτοί είχαν χαρακτηριστήρα «ντέρμπι» με διάφορα πανό, συνθήματα και προσέλευση κοινού για κάθε γκρουπ, με μόνο σκοπό το συγκρότημα της γειτονιάς τους να πάρει τους περισσότερους ψήφους.

Στα μουσικά πρωινά και απογευματινά, πέρα από την «παρέλαση» πολλών νεανικών συγκροτημάτων, εμφανίζονταν διάφοροι μίμοι, ενώ το κλου των εκδηλώσεων ήταν ο διαγωνισμός χορού με επιτροπή κρίσεως από δημοσιογράφους, ηθοποιούς, τραγουδιστές και άλλους επώνυμους, που βρίσκονταν περιστασιακά ή μόνιμα στη Θεσσαλονίκη. Τα χορευτικά ζευγάρια, που πρώτευαν στους διαγωνισμούς, κέρδιζαν διάφορα δώρα, κυρίως δίσκους, κολόνιες, γραβάτες, ζώνες, πουκάμισα, που πρόσφεραν γνωστά καταστήματα της Θεσσαλονίκης.

Ο διαγωνισμός χορού, που άφησε εποχή, ήταν ο «χορός τους λεμονιού». Το κάθε ζευγάρι τοποθετούσε ένα λεμόνι ανάμεσα στα δύο μέτωπα και άρχιζε να στροβιλίζεται στο ρυθμό της μουσικής, που έπαιζε το συγκρότημα που ήταν στο πάλκο. Όποιο κατόρθωνε να κρατήσει το λεμόνι στο ίδιο μέρος μέχρι το τέλος του τραγουδιού, πράγμα βέβαια πολύ δύσκολο, γιατί αυτό «κατρακυλούσε» στα μάτια, στο σαγόνι, στο στήθος και στην κοιλιά,

ήταν και ο νικητής. Οι διάφορες αυτές μουσικές εκδηλώσεις οργανώνονταν από εφημερίδες, που την άλλη μέρα φιλοξενούσαν φωτογραφίες και γλαφυρά ρεπορτάζ με τα ονόματα των ζευγαριών και των νικητών. Πρωτοπόρος στη διοργάνωση τέτοιων εκδηλώσεων η εφημερίδα «Θεσσαλονίκη», από την οποία και ανηγάφουμε αποσπάσματα από ένα τέτοιο ρεπορτάζ:

« Το χθεσινό 8ο "μπιτς πάρτυ" της «Θεσσαλονίκης» θα περάσει στην ιστορία, σαν μια διοργάνωση όπου οι "μάγοι" "Ολύμπιανς" δημιούργησαν για τα δεδομένα της Ελλάδος καταπληκτικές μουσικοχορευτικές καταστάσεις. Το πρώτο σήμερα συγκρότημα της χώρας έδωσε χθες ένα απλησίαστο ρεσιτάλ τελειότητας, καθώς παρουσίασε στην εισαγωγή τα δύο δυσκολότατα φωνητικά κομμάτια από το μούζικαλ που καλάνει κόσμο στην υδρόγειο και ξεκίνησε από το Μπροντγουαίη.

Μέσα σ' ένα ορχηστρικό όργιο η φωνή του Πασάλη ανοίγοντας σαν χρωματιστό πέταλο συμπαρέσυρε μαζί της τις φωνές των υπολοίπων μελών του συγκροτήματος, που στριφογυρνώντας η μια μέσα στην άλλη και φοδραρισμένες με θαυμάσια μουσική υπόκρουση έδιναν την εντύπωση ενός ολόκληρου πλανήτη από μουσική. Στο τέλος των δύο

κομματιών τα 2.000 άτομα που παραβρέθηκαν στο χθεσινό παραθαλάσσιο φεσβάλ όρθια χειροκρότησαν τους έξοχους Θεσσαλονικείς καλλιτέχνες.

... Οι διαγωνισμοί ήταν από τους επιτυχέστερους. Τόσο από άποψη ωραίων παρουσιών, όσο κυρίως από μια άμλλα που δεν γνώριζε ηλικία και που έφερε στην επιφάνεια ένα καταπληκτικό ζευγάρι μικρών χορευτών, που πανηγυρικά βγήκαν πρώτοι. Συνάμα στο χορό με το λεμόνι οι εκπλήξεις και μόνο τα δύο μικρά σφιχταγκαλιασμένα και με το λεμόνι στο μέτωπο παρέμειναν αποθεούμενα... Στη χιουμοριστική παρένθεση του παραθαλάσσιου φεσβάλ, ο μίμος Ηλίας Κωνσταντίνου, που με τον ήχο καταφέρνει και φπάχνει απίθανα πράγματα, εντυπωσίασε τόσο στο νούμερο του Αλ Καπόνε, όσο και στους πυραύλους, μα και στη νέα του παρουσίαση ενός γραφικότερου Αγκόπ.

Το 8ο μπιτς πάρτυ άρχισε κάτω από ιδεώδεις καιρικές συνθήκες στις 4.30, κινήθηκε μέσα σε πολυσημένη ατμόσφαιρα και έκλεισε την τροχιά του τη στιγμή που μια μεγάλη πυρκαγιά εμφανίστηκε στη δεξιά πλαγιά του Χορπάτη... Επρόκειτο για το ολόγιομο αυγουσιάτικο φεγγάρι, που ράνησε με ρομαντικότητα μια εκδήλωση, που από μόνη της είχε πολλά ρομαντικά στοιχεία».

ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΟ ΧΑΒΑΛΕ ΑΝΕΥ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ, κιθαρίστας - σαξοφωνίστας

Συνέντευξη στην Όλγα Τσαντήλα

Νιάτα των σίτζις. Αριστερά με το σορτσάκι ο Βασίλης Παπακωνσταντίνου. Στο βάθος, στα ντραμς ο Νίκος Θεοδωράκης. Είναι το συγκρότημα των «Κρόσγουαρντς». Όταν δεν υπήρχε ντραμς έπαιζαν στο τζάμι (!!!) τους ρυθμούς της εποχής...

Μπιτες πάρτυ με έλληνες μουσικούς στην έρημο της Αφρικής; Και αυτό γινόταν. Γιατί όπως λέει και ο κ. Γιώργος Χατζόπουλος, μέλος των θρυλικών «Απ Τάιτ» «Όποιος είχε μπιτες (παραλία) μπορούσε να κάνει και ένα πάρτυ». Πάρτυ που ξεκίνησαν χωρίς λόγο και χωρίς αιτία. Χώρος προβολής των νεαρών μουσικών και συνεύρεσης της νεολαίας της Θεσσαλονίκης που μέχρι τότε έπληττε μέσα στο σπίτι. Ο κ. Χατζόπουλος μιλάει για όλα αυτά με την πρόθεση να μη «βγάλει από τη μύγα ξύγκι».

“ΚΑΛΟΔΕΜΕΝΟΙ” ΝΕΑΡΟΙ

Ορισμένα πράγματα γίνονται από ασήμαντες αποφάσεις, εξυπηρετούν κάτι και κυλάει η ιστορία. Εμείς ως μουσικοί το βλέπαμε ως χώρο που μπορούσαμε να προβάλλουμε τη δουλειά μας. Τί καλύτερο; Και πάλι ακόμη δεν μπορούσαμε να έχουμε μεγάλη σιγουριά ότι δουλεύουμε επαγγελματι-

κά. Όποιος ήθελε μπορούσε να κάνει ένα μπιτες πάρτυ.

Όποιος είχε μπιτες έκανε και ένα πάρτυ.

Αφού μάλιστα κάναμε και μπιτες πάρτυ σε μέρη που δεν είχε αμμουδιά. Μπιτες πάρτυ κάναμε και στην Αρκούδα στη Θάσο. Βέβαια η Θάσος είναι νησί, αλλά το μέρος που έγινε το πάρτυ μόνο παραλία δε θύμιζε. Το ζήτημα ήταν ότι τα μπιτες πάρτυ δεν ανήκαν σε κανένα. Όσον αφορά στο τι θέλαμε, ήταν να παίζου-

με, να μας ακούει η νεολαία, να μας ξεχωρίζει και να τους αρέσουμε πιο πολύ από άλλους - ας μη ξεχνάμε ότι ήμασταν ανταγωνιστές.

Στα μπιτες πάρτυ, στα Πρωινά και στα Απογευματινά, δηλαδή στους διαγωνισμούς συγκροτημάτων, μαζευόμασταν όλοι και παίζαμε. Παιχνιδάκια ήταν όλα αυτά. Εμείς νομίζαμε ότι ήταν διάκριση να ξεπεράσεις άλλα δύο συγκροτήματα, αλλά και τί έγινε; Μικρά

παιδιά ήμασταν που τελειώναμε το σχολείο, πριν πάμε στο Πανεπιστήμιο. Εγώ έπαιζα στους "Up Tight". Στην αρχή έπαιζα κιθάρα και μετά και σαξόφωνο. Το συγκρότημά μας στην αρχή ονομαζόταν "Cool Cats". Όταν πήγαμε λίγο καλά, και καταλάβαμε ότι αρέσαμε μετονομαστήκαμε σε "Up Tight" που σημαίνει "καλοδεμένo".

Τα μπιτς πάρτυ που παίξαμε το καλοκαίρι του 1967- σημαδιακό καλοκαίρι - γινόταν στην πλαζ Ρέμβη στην Αγία Τριάδα, όπου ο επιχειρηματίας της "Ρέμβης" ο Θανάσης ο Πένδος είχε εκεί ρεστοράν. Εμείς ως "Cool Cats" παίζαμε μόνιμα κάθε βράδυ στο ρεστοράν και έτσι στα μπιτς πάρτυ που γίνονταν εκεί κάθε Τετάρτη απόγευμα με πολλά συγκροτήματα ήμασταν πάντα παρόντες. Την επόμενη χρονιά κάναμε μια δισκογραφία, δουλεύαμε στη "Χαβάνη" και σε ένα διαγωνισμό συγκροτημάτων πήγαμε πολύ καλά και βγήκαμε πρώτοι, το οποίο θεωρήσαμε ιδιαίτερη τιμή, καθώς δεύτεροι ήταν οι "Olympians". Κάνουμε και μία σειρά από οκτώ δίσκους και μένουμε πια "Up Tight".

Τα τραγούδια ήταν κυρίως διασκευές, αλλά είχαμε και μία δική μας επιτυχία, δικό μου μάλιστα, το *Σκέψου και αυτά*. Μία διασκευή που είχε πάσει αρκετά ήταν το *Μη φεύγεις των "Marmelade"* και μία σειρά από ιταλικά που ήταν και της μόδας.

«Οι "Up Tight" είχαν μία παραξενιά και όνειρα παραπάνω από τα συμβατικά, δηλαδή το να είμαστε ένα καλό αγαπημένο συγκρότημα της νεολαίας και έτσι γρήγορα στραφήκαμε στο ψάξιμο και στη σπουδή. Εγώ σπούδασα μουσική, πήρα το πτυχίο της φούγκας και της αντίστιξης, αφού τελείωσα αρμονία και όλα τα συναφή.

Γρήγορα μπήκαμε σε μία διαδικασία αυστηρής κριτικής όχι μόνο των ελληνικών αλλά και των ξένων συγκροτημάτων. Κάποια στιγμή είπαμε "Μα τι ακούμε τώρα, τι είναι αυτά τα παικνιδικά; ας παίξουμε κάτι πιο σοβαρό, πιο σκληρό". Και έτσι εγώ και ο Σκλήρης που παίζαμε κιθάρα πήραμε και από ένα σαξόφωνο, γιατί τότε άρχισε να παίζεται σόουλ. Την Παρασκευή τα πήραμε και την Κυριακή κάναμε συναυλία στο Βόλο, τέτοιο θράσος. Εν πάσει περιπτώσει μάθαμε τα όργανα και παίζαμε σόουλ, Ότις Ρέντιγκ στα μπιτς πάρτυ, κάτι προχωρημένο για το 1967. Ο κόσμος το δεχόταν μία χαρά. Βέβαια δεν παίζαμε μόνο εμείς τα κομμάτια αυτά, απλά εμείς είχαμε σαξόφωνο.

Αργότερα στραφήκαμε σε πιο μεγάλα τολμήματα. Παίξαμε μετά μανίας "Blood Sweat and Tears" που είχε μεγάλες απαιτήσεις, μόνο που δεν ήταν πολύ εμπορικό άκουσμα. Δεν ξεσήκωνε τον κόσμο, όπως ένα ποπ τραγούδι. Εμείς με μια σνομπ στάση -σιγά τα αυγά-, τα παίζαμε με στεναχώρια για το μαγαζί και για τον κόσμο, ενώ μας άρεσαν τα άλλα.

Τα μπιτς πάρτυ γιατί ξεκίνησαν δεν το ξέρει κανείς. Τα έκανε η εφημερίδα "Θεσσαλονίκη", ο "Ελληνικός Βορράς" με την "Εσπερινή Ώρα". Υπήρχε κέρδος για το μαγαζί και για την εφημερίδα. Αν υπήρχε κέρδος και για τα γκρουπ, θα είχε όλη η ιστορία μεγαλύτερο κύρος και τα συγκροτήματα θα την έπαιρναν

πιο σοβαρά. Βέβαια, δεν πείραζε που δεν αμειβόμασταν, γιατί εμείς επρόκειτο να εδραιωθούμε μέσα από αυτές τις εκδηλώσεις. Για παράδειγμα εκείνο το καλοκαίρι που παίξαμε στην καλοκαιρινή "Ρέμβη" και στα μπιτς πάρτυ είχαμε μία καλή ευκαιρία να κλείσουμε μία δουλειά για τον επόμενο χειμώνα.

Ο κόσμος τους άκουγε όλους, έδειχνε όμως να αγαπάει ένα συγκρότημα πιο πολύ από το άλλο.»

...ΚΑΙ ΜΕΡΙΚΟΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΕΣ ΧΩΡΙΣ ΑΙΤΙΑ

Η εμφάνιση της ροκ μουσικής ανά τη υφήλιο συνοδεύτηκε με μία τάση αναθεώρησης και σκληρής κριτικής στην κοινωνία που οι προγενέστερες γενιές είχαν πλάσει. Στη Θεσσαλονίκη το 1967 η μουσική εμφανίζεται διαχωρισμένη από την πολιτική ενασχόληση. Το μεγαλύτερο μέρος της νεολαίας αλλά και των μουσικών σνομπάρει την πολιτική και την κοινωνική κριτική, έχοντας ως προτεραιότητα η μεν να ξεφύγει από την αυστηρή επιτήρηση της παραδοσιακής ελληνικής οικογένειας και οι δε να γρατσουνίσουν με πάθος την κιθάρα κερδίζοντας μία θέση κάτω από το "μουσικό" ήλιο. Το καλοκαίρι εξάλλου δεν προσφερόταν για κοινωνικούς προβληματισμούς εκείνη την εποχή.

«Τι εισέπρατε ο κόσμος από όλα αυτά δεν το γνωρίζω», αναφέρει ο κ. Χατζόπουλος. «**Πάντως ο κόσμος έδειχνε να διασκεδάζει, είχε μεγάλη ξενοιασιά, καλοκαίρι ήταν να πάρει η ευχή! Η νεολαία τότε δεν είχε και μεγάλες διεξόδους και το να μπορέσεις να ξεφύγεις από τον κλοιό όλα της Χούντας αλλά από την επιτήρηση της οικογένειας, του μεγάλου αδερφού, το να σου αρέσει ένα συγκρότημα και κάποιος από το συγκρότημα, ήταν κάτι σημαντικό. Τα μπιτς πάρτυ είχαν αυτό και μόνο το νόημα. Ήταν η εποχή της Χούντας, ήταν και η εποχή των μπιτς πάρτυ.**

Ήταν καλό για μας γιατί είχαμε χώρο να εκφραστούμε μουσικά και για τους νέους που είχαν ένα χώρο να διασκεδάσουν μαζί με άλλους νέους. Δεν υπήρχε ένας συγκεκριμένος τύπος μπιτς πάρτυ. Κάθε μπιτς πάρτυ είχε και το δικό του στυλ. Σε ένα πάρτυ προέκυψαν και μικρά καλλιτεία ή, σε άλλο, μία επίδειξη μόδας. Μπιτς πάρτυ γίνονταν και σε παραλιακά μαγαζιά της Αρετσούς. Θυμάμαι ένα στο κλαμπ "Pussycat" το '68.

Ο Σύλλογος Μουσικών Βόρειας Ελλάδας μέχρι και το 1976 δεν είχε καμία σχέση με τους μουσικούς αυτής της γενιάς. Εμείς γραφτήκαμε το 1969 για έναν αστειό λόγο. Θέλαμε να παίξουμε από το Νοέμβριο μέχρι και το Μάρτιο στο Χαρτούμ της Αφρικής. Έχουμε ήδη δέσει ως συγκρότημα και διαγράψαμε μία καλή πορεία στη μουσική. Και για να μπορούσες να δουλέψεις ως μουσικός έπρεπε να είσαι γραμμένος στο Σύλλογο.

Στο Χαρτούμ παίζαμε στο κλαμπ "Apollo" όπου δεν υπήρχε θάλασσα- μόνο μία πισίνα, υπήρχε όμως άμμος, γιατί ήταν έρημος. Ήταν και αυτό ένα μπιτς πάρτυ.

Με το Σύλλογο όπου διοίκηση ήταν οι μουσικοί της Κρατικής Ορχήστρας είχαμε τυπικές σχέσεις. Λέγαμε -και ήμασταν λίγο σκληροί- ότι ο Σύλλογος δε νοιαζόταν για τα προβλήματά μας, δεν αντιλαμβάνονταν τους καιρούς που άλλαξαν. Πάντως μουσική αντιπαράθεση δεν υπήρχε.

Ο συντηρητισμός της νεολαίας έχει να κάνει με μία γενικότερη κοινωνική καθυστέρηση. Ένα πολύ μικρό ποσοστό από τους ανθρώπους που μπήκαν στη μουσική είχε σπουδάσει -όχι ότι και το Πανεπιστήμιο είναι το παν- και είχε ένα πολιτικό υπόβαθρο. Θυμάμαι κάποιους πολιτικοποιημένους όπως τον Κίλια, το Μωυσιάδη, τον Παπάζογλου. Οι περισσότεροι, όμως, θεωρούσαν κάτι εντελώς ξεχωριστό τη μουσική και την ενασχόληση με τα κοινά. Εγώ είμαι από τους πρώτους που άφησαν μαλλιά και με κυνηγούσε η αστυνομία, αλλά ακόμη και εμείς που κάναμε την προσωπική μας επανάσταση έπρεπε να σκεφτούμε καλά αυτό που κάναμε, γιατί ακόμη και τότε μπορείς να μείνεις καθυστερημένος μέσα στην τάχα προοδευτικότητά σου.

Πράγματι όλη η κίνηση των μουσικών, η περιβόητη ροκ κίνηση με τα "παιδιά των λουλουδιών"- μια τσογλαναρία σε τελική ανάλυση- πέρα από μία επίφαση επαναστατικότητας που είχε, δεν έπαιξε σημαντικό ρόλο. Το να φορέσεις το μανδύα του "παιδιού των λουλουδιών" και να βρίζεσαι με τους άλλους που σε κατηγορούν για τα μακριά μαλλιά σου, σε κάνει εξίσου συντηρητικό. Θεωρώ ότι μία μικρή μερίδα διαφοροποιήθηκε- για να ευλογησω και τα γένια μας - αν και πολιτικοποιήθηκε λίγο βίαια.»

ΩΡΑΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ, ΓΛΥΚΑ

Από τα μπιτς πάρτυ έβγαινε μία ψυχαγωγία και μία παρακαταθήκη διασκεδάσης μίας ευχάριστης και ξενοιαστής νεαρής ηλικίας. Γιατί το να μπορέσει να διασκεδάσει ένας νέος εκείνη τη δύσκολη εποχή, ήταν μία κάτι σημαντικό. Το κάλεσμα που ξεκίνησε από τους "Μπιητς" προς τους νέους να ξεφύγουν από το σπίτι τους, εδώ έγινε με τα μπιτς πάρτυ και τη διασκέδαση στο κλαμπ.

Εμείς οι μουσικοί με το κοινό γινόμασταν ένας ακταρμάς. Έβλεπες λουλουδάτα ρούχα, μίνι φούστες, τα πρώτα μακριά μαλλιά στους άνδρες, τη συμπάθεια των γυναικών για τα μακριά μαλλιά των ανδρών.

Είχαμε και τις θαυμάστιές μας, στις οποίες πιστεύω ότι έπρεπε να δείξουμε μεγαλύτερο σεβασμό. Έπρεπε να τιμήσουμε αυτά τα 15χρονα κορίτσια που μας είχαν δείξει την προτίμησή τους. Ήταν ωραία πράγματα, γλυκά και τρυφερά της νεολαίας, αλλά αρκετά ανώδυνα, ώστε να αναζητήσεις κάτι παραπάνω από ό,τι ήταν. **Η νύχτα σου ήταν ωραία μετά από ένα μπιτς πάρτυ, είχες κουραστεί από το χορό, είχες περάσει καλά, είχες γνωρίσει πολύ κόσμο. Και μετά έκανες έναν ωραίο βαθύ ύπνο.»**

Η «ΧΡΥΣΗ ΔΙΣΚΟΘΗΚΗ»

Γράφει ο Λευθέριος Κογκαλίδης

Αν ήθελες το 1964 να παρουσιάσεις μια μουσική εκπομπή στον Στρατιωτικό Ραδιοφωνικό Σταθμό Θεσσαλονίκης (τον έναν από τους δύο σταθμούς που λειτουργούσαν τότε στην βορειοελλαδική πρωτεύουσα), ο μοναδικός τρόπος ήταν να δώσεις εξετάσεις και να γίνεις εκφωνητής. Εκφωνητής με πλήρες ωράριο απασχόλησης που κάθε μισή ή μία ώρα συνδέεις τα διάφορα προγράμματα, προαναγγέλλεις εκπομπές, διαβάζεις τις ειδήσεις ή ανακοινώσεις και ενδεχομένως και διαφημίσεις.

ποίηση διαφημιστικών στην αρχή, στη μέση και στο τέλος της εκπομπής. Το κονδύλιο ανατέθηκε σ' ένα από τα μεγάλα γραφεία της εποχής, την «Ηχώ», και το ένα ημίωρο ανατέθηκε στον Άλκη Στέα - το μεγαλύτερο αστέρι του ραδιόφωνου την περίοδο εκείνη - και το δεύτερο στον νεαρό δημοσιογράφο, άπειρο ως εκφωνητή, αλλά έμπειρο στον χώρο του ξένου ρεπερτορίου. Και οι δύο εκπομπές, ήταν μουσικές. Ο τίτλος τους «εκπομπή Ι» (το «I» από το «Ιζόλα»).

Η συνηθισμένη διαδικασία ήταν η υποβολή κειμένων στη διεύθυνση του σταθμού, η έγκρισή τους, η ηχογράφηση της εκπομπής σε εξωτερικό στούντιο, η αποστολή της ηχογραφημένης μαγνητοταινίας, ο τεχνικός έλεγχός της και η μετάδοσή της.

Ένας από τους πιο έμπειρους ηχολήπτες του ΣΡΣΘ, ο Ζαφείρης Χολέβας, είχε δημιουργήσει το ιδιωτικό στούντιο «Record», για τις ελεύθερες ώρες του και αναλάμβανε την ηχογράφηση διαφημίσεων και διαφημιστικών προγραμμάτων. Στο υπόγειο της Τσιμισκή, τα δύο μαγνητόφωνα «Γκρούντιγκ», έκαναν πολύ καλά τη δουλειά τους, αλλά το αποτέλεσμα ήταν μέτριο για τον πρωτοεμφανιζόμενο. Πολλά ημίωρα αργότερα, και μετά από υπερβολική προσπάθεια και πείσμα, η φωνή άρχισε να στρώνει. Τουλάχιστον οι μουσικές επιλογές ήταν οι καλύτερες. Οι επιτυχίες της εποχής. Αυτά που άκουγαν οι Θεσσαλονικείς στα κλαμπ της περιόδου

εκείνης από τις ελληνικές ή ιταλικές ορχήστρες.

Τα Νο 1 τραγούδια στις ΗΠΑ, Αγγλία, Γαλλία, Ιταλία και άλλες χώρες στην ενότητα «Ο γύρος του κόσμου με τα Νο1 τραγούδια». Ένα από τα πρώτα τραγούδια που σίγουρα έκανε επιτυχία η εκπομπή ήταν το «A casa d' Irene» του Νίνο Φιντένκο. Το επιβεβαίωνε η αντιπροσωπεία της RCA στη Θεσσαλονίκη, οι πωλήσεις, οι νεολαία και οι μεγάλοι που το ψιθύριζαν.

Ήταν η εποχή που δεν υπήρχε ακόμα τηλεόραση. Το ραδιόφωνο πρωταγωνιστούσε στο σαλόνι, στην ίδια θέση που σήμερα καταλαμβάνει η συσκευή της τηλεόρασης. Η «εκπομπή Ι» μονοπωλούσε το ενδιαφέρον όσων ασχολούνταν με την ξένη μουσική, στη Βόρεια Ελλάδα, όπως το «Λεωφορείον η Μελωδία» του Νίκου Μαστοράκη είχε τα πρωτεία, όσο καιρό μεταδιδόταν από το Β' Πρόγραμμα του ΕΙΡ από την Αθήνα.

Ένα από τα σπουδαία συγκροτήματα που εμφανίστηκαν εκείνη τη χρονιά, οι «Φόρμιγξ», με κύριο υποστηρικτή τον Μαστοράκη, έδωσαν την παρθενική συναυλία τους τον Απρίλιο του 1964 στο θέατρο της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών και από τότε

Για έναν νέο άνθρωπο με τρία χρόνια προϋπηρεσίας στο καλλιτεχνικό ρεπορτάζ του «Ελληνικού Βορρά» η προοπτική αυτή ήταν ελάχιστα ελκυστική. Ο τότε διευθυντής προγράμματος του σταθμού, Γιώργος Τσιτσιμπίκος, δεν έβλεπε άλλη λύση τότε. Κι όμως υπήρχε. Η κολοσσιαία εταιρία ηλεκτρικών συσκευών «Ιζόλα» αποφασίζει την πραγματοποίηση δύο ημίωρων, εβδομαδιαίων διαφημιστικών προγραμμάτων. Ένα είδος κορηγίας που προέβλεπε τη χρησιμο-

πολλά πράγματα άλλαξαν. Ο οργανίστας του γκρουπ Βαγγέλης Παπαθανασίου, που 18 χρόνια αργότερα θα κέρδιζε βραβείο «Όσκαρ», ήταν από τους τακτικούς καλεσμένους της «εκπομπής Ι» και κάποια στιγμή συνέθεσε και ηχογράφησε παίζοντας στο θαυμαστό του «Χάμιμοντ Όρκαν» μια μελωδία που την πρόσφερε για μουσικό σήμα. Η «Πέγκυ» - έτσι βαπτίσθηκε - σύντομα αγαπήθηκε και ήταν για πολύ καιρό σήμα, πριν σβηστεί κατά λάθος και χαθεί για πάντα.

Η «εκπομπή Ι» έδωσε μερικά χρόνια αργότερα τη θέση της στο «Μουσικό Εξπρές», που έπαιζε μισά τα νέα τραγούδια του επταήμερου, για να προλαβαίνει να ενημερώνει το κοινό για όλες τις νέες εκδόσεις με 45 στροφές. Είχε μάλιστα κι ένα διαγωνισμό με θέμα «Ηχος - Αίνιγμα-Πονοκέφαλος». Ήταν η μετάδοση ενός ηχητικού εφέ που καλούνταν να εντοπίσουν οι ακροατές, διεκδικώντας ως έπαθλο δίσκους.

Το 1968 τα προγράμματα αυτά διαδέχεται μία ωριαία αρχικά μουσική εκπομπή, χωρίς χορηγό, η «Χρυσή Δισκοθήκη» που κράτησε είκοσι χρόνια χωρίς διακοπή. Την πρώτη περίοδο μόνο κάθε Κυριακή βράδυ, μετά κάθε Σάββατο και Κυριακή, με επαναλήψεις κάθε Δευτέρα και Πέμπτη. Ήταν η «προθήκη των νέων τραγουδιών της εβδομάδας» και η μουσική υπόκρουση στη ζωή μικρών και μεγάλων που έβγαλαν το λύκειο και το γυμνάσιο, το πανεπιστήμιο και το στρατό, παντρεύτηκαν και έκαναν οικογένειες ακούγοντας το ίδιο πρόγραμμα, με τον ίδιο οικοδεσπότη.

Η «Χρυσή Δισκοθήκη» σταμάτησε το 1988 αθόρυβα, όταν ένιωσε ότι ο ρόλος της είχε ολοκληρωθεί. Την εποχή που άρχισαν να βγαίνουν στον αέρα οι πρώτοι ιδιωτικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί και η μουσική ενημέρωση ήταν πλέον εύκολη, άφθονη και προσιτή στον καθένα.

Στο διάστημα αυτό εκατοντάδες διάσημα ονόματα του πενταγράμμου ακούστηκαν να μιλάνε από τη «Χρυσή Δισκοθήκη». Η Σίρλεϋ Μπάσσεϋ τραγούδησε για τους έλληνες φίλους της, χωρίς μουσική συνοδεία, το Goldfinger, ο πολυβραβευμένος στιχουργός Sammy Cahn αποκάλυψε πώς κέρδισε τέσσερα Όσκαρ, η άγνωστη (το 1970) Natalie Cole μίλησε για τον σπουδαίο πατέρα της Nat King Cole, ο Ray Conniff εξήγησε το μυστικό της επιτυχίας των ενορχηστρώσεών του, ο Sergio Endrigo και ο Domenico Modugno μίλησαν για το ιταλικό τραγούδι... Ο κατάλογος φαίνεται ατελείωτος σήμερα.

Στα είκοσι χρόνια της «Χρυσής Δισκοθήκης» ο οικοδεσπότης της, από ανταποκριτής των πρώτων ελληνικών μουσικών εφημερίδων-περιοδικών «Δισκοθήκη» και «Μοντέρνοι Ρυθμοί», έγινε ανταποκριτής του «Billboard» (για μια δεκαετία), του «Music week» και του «Record Mirror», μέλος της Διεθνούς Ομοσπονδίας Φεστιβαλικών Οργανώσεων, στιχουργός δεκάδων τραγουδιών όπως *Μικρή Ντηλάιλα* και *Έλα* (που ηχογράφησε η Τζιλιόλα Τσινκουέτι), κ.α.

Υπάρχουν και σήμερα άνθρωποι που νοσταλγούν τη «Χρυσή Δισκοθήκη». Αλλά ίσως περισσότερο απ' όλα νοσταλγούν τα καλύτερα χρόνια της ζωής τους.

Η ΟΡΑ ΤΩΝ ALBANO - ROMINA POWER

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΜΠΛΙΑΤΚΑ

ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ» 25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1992

Εποχές των πάρτυ στα σπίτια. Σέικ, μπλουζ, «ταμ-ταμ», βερμούτ και διασκέδαση με «όχημα» τον δίσκο 45 στροφών. Όταν χαμήλωναν τα φώτα, ερχόταν η ώρα του Αλμπάνο. Η «περίεργη» αγάπη του ελληνικού κοινού για εκείνα τα μεσογειακά ρομαντικά κομμάτια που κατατάσσονταν στο «μοντέρνο τραγούδι».

Φτάνει πια με τα σέικ... Ας χαμηλώσουν τα φώτα να παίξει κανένα μπλουζ!

Ήταν μια εποχή που οι «Μπητλς» με τους «Στόουνς», η «Νταλιντά» με τον «Τζιάνι Μοράντι» και ο «Νατ Κινγκ Κολ» με τον «Έλβις Πρίσλεϋ» «αναγνωρίζονταν» στη χώρα μας ως εκπρόσωποι του «μοντέρνου τραγουδιού».

Στα τέλη της δεκαετίας του '60, η ελληνική νεολαία στροβιλίζει στους γιε-γιέδικους ρυθμούς... Χορεύει σέικ, πίνει... «ταμ-ταμ» και βερμούτ, κάνει - όταν φτάνουν τα χρήματα- συλλογές από 45άρια και συμπληρώνει λευκώματα.

Εποχή των πάρτυ στα σπίτια. Το πικάπ παίρνει φωτιά. Ο κατασκευαστής του δίσκου 45 στροφών ξέρει πολύ καλά ότι το «όχημα» της μοντέρνας μουσικής είναι αυτό το μικρό δισκάκι. Περνούσε καμιά δεκαριά στον αντίχειρά σου. Το σουξέ κρατούσε 3 λεπτά. Αριστούργημα...

Κορίτσια ντροπαλά, αγόρια αδέξια και ασυγκράτητα. Όταν χαμήλωναν τα φώτα, ο χορός γινόταν *μπλουζ*. Ευκαιρία για την πρώτη αγκαλιά. Ε, τότε ερχόταν η ώρα του Αλμπάνο.

Το «**Ιο ντι Νόττε**» ήταν ο ύμνος της Φωκίωνος Νέγρη, αλλά και της Νέας Κρήνης. Τραγουδία ενός μικροκαμωμένου τραγουδιστή, γεννημένα από μεσογειακές μελωδίες και ιταλικές ρίζες με μια φωνή που θυμίζει τους μεγάλους τενόρους της γειτονικής χώρας. Λες και φτιάχτηκαν για να αγαπηθούν στη χώρα μας: *Bianca di Luna, Nel Sole, Aqua di mare, Tu che l'ammari*.

Ο νεαρός με τα γυαλιά, μάθαμε γρήγορα, ότι είχε στενή σχέση με την πανέμορφη κόρη του αείμνηστου Τάουρον Πάουερ, τη 18χρονη Ρομίνα. Στα 1969 γυρίζεται μια ταινία που είχε τίτλο *Nel Sole*, πρωταγωνιστές τον Αλμπάνο, τη Ρομίνα και τα τραγούδια τους... Αυτό ήταν. Μαθητές και φοιτητές είχαν δύο καινούρια είδωλα.

Στα περιοδικά διαβάζαμε ότι η μητέρα της Ρομίνα, η Λίντα Κρίστιαν δεν ενέκρινε αυτή τη σχέση. Εύρισκε τον **Αλμπάνο Καρίζι** πολύ «λαϊκό» για μια Πάουερ. Το ζεύγος επέμεινε όμως. Το 1970 παντρεύτηκαν. Το 1971 τα περιοδικά φιλοξενούσαν τη φωτογραφία της νεογέννητης Ιλένια.

Κάπου εκεί «χαθήκαμε». Πολλοί από μας απέκτησαν την ... αναπόφευκτη εξειδίκευση στα μουσικά γούστα. Ήρθαν τα ειδικά περιοδικά, η ποπ-ροκ σκηνή, η μαγική «μπλου νότα» από Αγγλία και Αμερική για να στείλουν στα «αζήτητα» το ιταλικό και το γαλλικό τραγούδι. Η μεταπολίτευση τόνισε τη σχέση μιας ολόκληρης γενιάς με το ελληνικό έντεχνο τραγούδι. Το «μοντέρνο τραγούδι» της εποχής των σέικ και των Ανταμό-Αλμπάνο έγινε γρήγορα ανάμνηση, παιδική αφέλεια, χαμένη αθωότητα κ.λπ. Τις προάλλες όμως γυρίσαμε στο παρελθόν.

Είπαμε πως κανένας δεν μπορεί να διαπραγματεύεται τις αναμνήσεις του και πήγαμε στο Παλάι ντε Σπορ γνωρίζοντας ότι για ν' ακούσει κανείς το *Io di notte* και το *Nel Sole* θα έπρεπε να υπομένει και το φεστιβάλ τραγουδιού.

Η παρουσία του Αλμπάνο και της Πάουερ εδραίωσε την πεποίθησή μας, ότι το αειθαλές αυτό ντουέτο «σφράγισε» τις αναμνήσεις μιας γενιάς. Ακόμα και το χειροκρότημα και η ατμόσφαιρα είχε κάτι από τα ... σίξτους. Και η φωνή πανίσχυρη και αναλλοίωτη τιάσσευσε το χρόνο.

Είναι δυο ρομαντικοί τραγουδιστές που δεν έφτιαξαν ίσως καριέρα σε ΗΠΑ και Αγγλία, αλλά - πώς να το κάνουμε; - άγγιξαν για είκοσι και πλέον χρόνια τις ευαίσθητες χορδές του ακροατηρίου της Ολλανδίας, της Ισπανίας, της Ρωσίας, της Γερμανίας.

«**Τι άλλο να ζητήσουμε;**» αναρωτιέται ο Αλμπάνο.

«Τραγουδήσαμε και πουλήσαμε δίσκους σχεδόν σε όλο τον κόσμο. Για να προσθέσει:

«**Δεν είμαι βέβαια... Μάικλ Τζάκσον.**»

Τούτο όμως δεν εμπόδισε τον Τζάκσον να πάρει ένα ολόκληρο τραγούδι από τον Αλμπάνο (από το δίσκο *Felicita*) και να το πλασάρει για δικό του. Χθες, ήταν το δικαστήριο. Ο ιταλός τραγουδιστής είναι σίγουρος ότι θα δικαιωθεί.

Πώς καταφέρνει όμως να παραμένει... ίδιος στην όψη και στη φωνή ύστερα από τόσα χρόνια;

«Το πρώτο είναι: αγάπη, το δεύτερο: αγάπη και το τρίτο και κυριότερο: αγάπη».

Μα όλα ερμηνεύονται με την αγάπη;

Είναι η αγάπη για τη δουλειά, για τη σύζυγο, για τη ζωή και τη φύση. Αυτό είναι.

Στην Ελλάδα αισθάνομαι σαν στο σπίτι μου. Το ότι θυμούνται τα παλιά τραγούδια μου, η αγάπη και το χειροκρότημα, όλα αυτά είναι σπουδαία για μένα.

«Φταίει» και το είδος των τραγουδιών;

Είναι μεσογειακά τραγούδια. Απλές, ρομαντικές μελωδίες. Όταν κάνεις τραγούδια, ποτέ δεν είσαι σίγουρος για την απήκυσή τους. Ύστερα εμείς οι Ιταλοί κι εσείς οι Έλληνες είμαστε «ούνα φάτσα - ούνα ράτσα»!

Η ιταλική τηλεόραση όμως, δεν σας «παίζει» όπως παλιά...

Όχι η ιταλική τηλεόραση. Μόνο η RAI. Εγώ την αποκαλώ «μικρή Μαφία»!

Είναι πολιτικοί οι λόγοι;

Ναι, είναι πολιτικοί. Έχει δυστυχώς να κάνει το θέμα με τα κόμματα. Προτιμώ να δουλεύω για το «Channel 5» του Μπερλουσκόνι. Εκεί βρίσκω ελευθερία και επιλογές. Κοίταξε, καλό είναι να βλέπεις την πολιτική σαν ένα ποδοσφαιρικό παιχνίδι που έχει ενδιαφέρον. Δεν μου αρέσει όμως να βρίσκομαι εγώ στο κέντρο του γηπέδου.

Ετοιμάζεις καινούρια τραγούδια;

Ναι, θα βγει ένας δίσκος στα τέλη του Οκτωβρίου, ενώ ετοιμάζουμε τουρνέ στην Αυστραλία και ... στη συνέχεια, μια ταινία.

Αλήθεια, θυμάσαι τις παλιές σου ταινίες *Nel Sole* και *Sole Mio*;

Τις θυμάμαι με νοσταλγία. Μόνο που δεν έχω τις κασέτες. Πριν από λίγο καιρό έμαθα ότι παίχτηκαν στην ιταλική τηλεόραση.

Κακά τα ψέματα, στην Ελλάδα, μετράνε περισσότερο τα παλιά σου τραγούδια. Ο κόσμος έμεινε στο *Io di notte* και στο *Bianca di luna*.

Στο μεταξύ, όμως, γράψαμε πολλά άλλα κομμάτια. Έγιναν και από αυτά κάποιες μεγάλες επιτυχίες. Πάντως, και στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη μου ζήτησαν να παίξω «κάτι από τα παλιά». Έστω και αυτοσχεδιάζοντας, τα θυμήθηκα και τα τραγουδήσα με κέφι. Έχω τραγουδήσει στη Θεσσαλονίκη και στα 1971. Είχε και τότε ήλιο, ήταν Σεπτέμβριος. Τώρα βέβαια, είμαι πιο μεγάλος στην ηλικία, αλλά και πιο πεπειραμένος.

Η **Ρομίνα Πάουερ** ακούει τη συζήτηση και λέει ότι χάρηκε για το χειροκρότημα του κοινού. *Εγώ ήμουν απλώς ένα... μπόνους στη συναυλία. Ο κόσμος ήρθε για τον Αλμπάνο και του άρεσαν πολύ τα παλιά, κυρίως, τραγούδια του*, λέει χαμογελώντας.

Δεν κουράστηκες τόσα χρόνια να δουλεύεις συνεχώς και μόνο με τον άντρα σου;

Μα δεν με υποχρεώνει κανείς. Αν είχα κουραστεί θα τα παράταγα. Νιώθω ότι δεν θα έβρισκα άλλον τόσο πολύτιμο σύντροφο... Ύστερα, αν επρόκειτο να τραγουδήσω μόνη μου, θα εγκατέλειπα. Είναι μια δουλειά γεμάτη καρχαρίες για μια γυναίκα μόνη της.

Όταν ήσασταν νεαρό ζευγάρι, τα κουτίσομπολιά έλεγαν ότι η μητέρα σου δεν τον ήθελε τον Αλμπάνο για σύζυγό σου. Σήμερα, είναι .... αποδεκτός;

Τώρα θέλεις την αλήθεια ή θέλεις ανάλογα κουτίσομπολιά; (γέλια). (Ο Αλμπάνο κουνάει το κεφάλι του με νόημα. Σα να λέει: «Τραβήξαμε πολλά τότε»).

Πώς καταφέρνεις να είσαι μια καλή μητέρα;

Ξέρω τις προτεραιότητές μου. Προηγείται η οικογένεια και τα παιδιά και έπεται η καριέρα. Συχνά ταξιδεύουν μαζί μας και φροντίζω να τους αφιερώω πολύ χρόνο.

Για τα παιδιά άφησα και την καριέρα στον κινηματογράφο. Με το τραγούδι έχω περισσότερες δυνατότητες επιλογής.

Μα, ήδη ετοιμάζεις νέα ταινία.

Αυτό γίνεται από καιρού εις καιρόν. Δεν είναι «καριέρα Χόλυγουντ». Μακάρι να ικανοποιούσα την επιθυμία του για ταινίες τέχνης δίπλα σε μεγάλους σκηνοθέτες, αλλά δεν γίνεται να βάζεις ένα πόδι σε δύο παπούτσια...

Σε ικανοποιεί η Ιταλία σήμερα;

Με φοβίζει πολύ. Ανησυχώ για το πώς θα ζήσουν τα παιδιά μου. Δεν είναι το μέρος που διάλεξα για να ζήσω είκοσι χρόνια πριν. Ήδη, όμως, έγινε η επιλογή. Ευτυχώς ταξιδεύω πολύ.

(Ο Αλμπάνο ακούει σκεπτικός και σε κάποια στιγμή λέει: «Κάπου-κάπου νιώθω ιστορικός. Σαν την... Ακρόπολη!»).

ΟΙ «FORMINX» ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

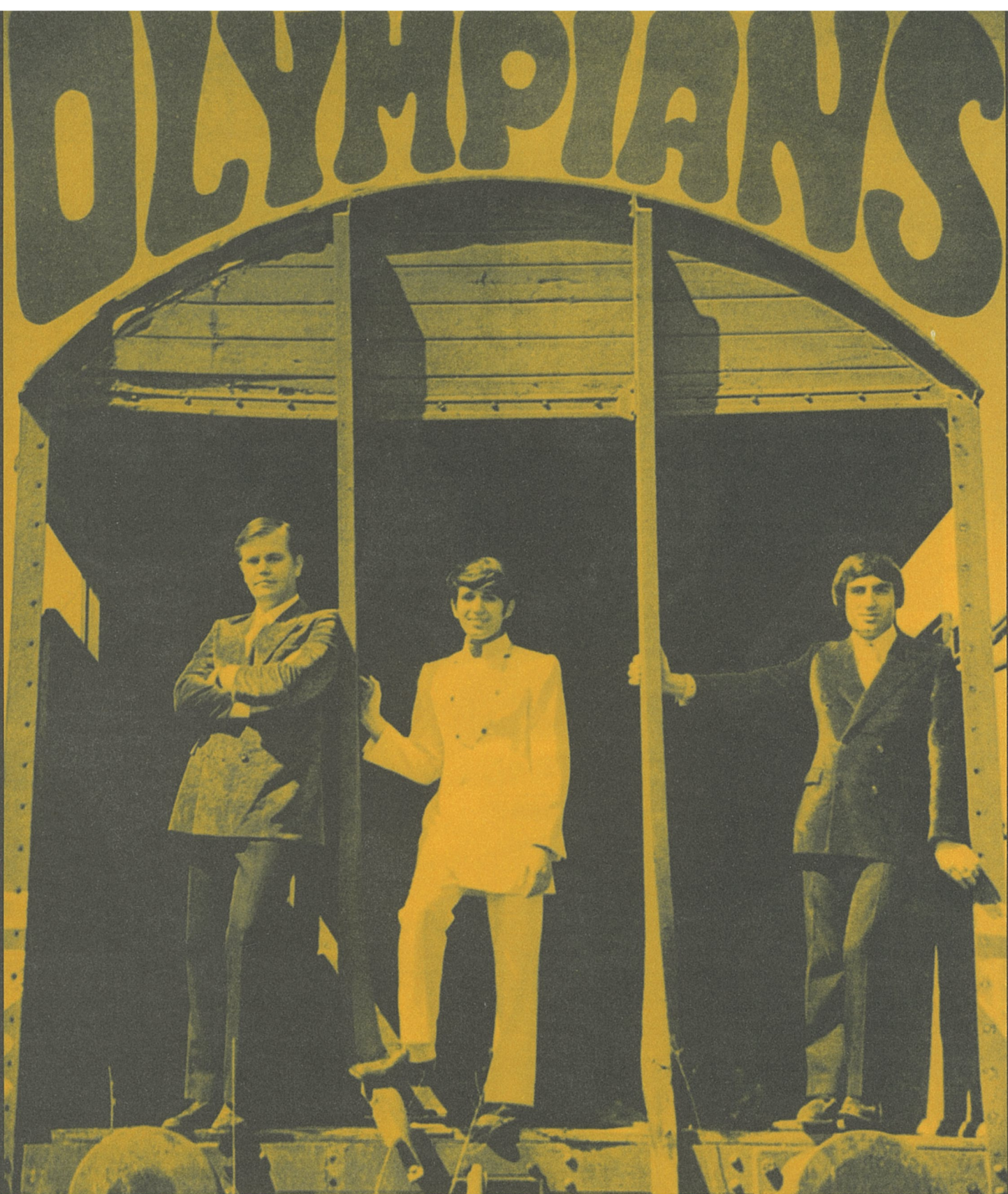
ΓΡΑΦΕΙ Ο ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, κιθαρίστας

Οι Forminx στο Παλαί Ντε Σπορ, το 1964.
Στο αρμόνιο ο Βαγγέλης Παπαθανασίου, ο Κ. Σκόκος στα ντραμς, μπάσο ο Σωτήρης Αρνής, κιθάρα ο Βασίλης Μπακόπουλος. Τραγουδι ο Τάσος Παπασταμάτης

Κάποια βραδιά του 1962 αν θυμάμαι καλά, τα φώτα έσβησαν στο κατόψεο θέατρο της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών στη Θεσσαλονίκη, άνοιξε η αυλαία και είκοσι κεριά φώτισαν κλωμά πέντε σιλουέτες επί σκηνής. Ο χώρος γέμισε με τον χαρακτηριστικό ήχο των «Φόρμιγξ» και τη διαστημική μελωδία του «Telstar». Ήταν μια μαγευτική στιγμή που νομίζω έμεινε στη μνήμη όσων παρακολούθησαν τη συναυλία αυτή! Ακολούθησε αργότερα η άλλη συναυλία των «Φόρμιγξ» στο Palais des Sports. Για πρώτη φορά στην Ελλάδα γέμισε ένας τέτοιος χώρος με 5.000 νεαρούς και τη μουσική του «περιέρου» αυτού συγκροτήματος.

«Περίεργου» γιατί τα πέντε μέλη του, με προεξέχοντα τον ταλαντούχο Βαγγέλη Παπαθανασίου, είχαν διαλέξει να παίζουν ελαφρά μουσική μ' ένα δικό τους τρόπο και ήχο. Η μουσική τους είχε τη φρεσκάδα του αυτοσχεδιασμού, με επιδράσεις από την jazz, το rock, την pop. Ήταν απλά καλή μουσική παιγμένη με όρεξη και πολλή ψυχή. Γι' αυτό άγγιξε όλες τις ηλικίες κι αγαπήθηκε με σεβασμό από τον κόσμο, σε μια εποχή που χαρακτηρίστηκε από δημιουργία στο χώρο της μουσικής, με τους «Μπήτλς», τους «Ρόλλινγκ Στόουνς», τον Χατζιδάκι, τον Θεοδωράκη, το νέο κύμα, τους «Φόρμιγξ», τους «Ολύμπιανς» και τόσους άλλους επώνυμους, τη δεκαετία του '60.

Τάμαριξ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΥΟΥΣΑΣ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ «ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1997»

ΛΕΩΦ. ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΟΛΓΑΣ 105, 546 43 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ: (031) 867 860 - 6, TELEFAX: (031) 867 870

e-mail address: enenintaepa @ culture 97. gr

Διεύθυνση έκδοσης: Δημήτρης Καλοκύρης

Διεύθυνση σύνταξης: Γιώργος Σκαμπαρδώνης

Σύμβουλος έκδοσης: Γιώργος Αναστασιάδης

Έρευνα - συνεντεύξεις: Θεοδώρα Αυγέρη, Όλγα Τσαντίλα

Σελιδοποίηση - DTP: Κωνσταντίνα Σιδερίδου, Ατελιέ ΟΠΠΕΘ Γραμματεία: Τατιάνα

Παπά Συνεργάτες του τεύχους: Ντίνος Δηματάης, Άλκη Κακαλιάνγκος, Χρήστος

Κίλιας, Λευτέρης Κογκαλίδης, Γιώργος Λιάνης, Βασίλης Μπακόπουλος, Κώστας

Μπλιάτσας, Γιάννης Νέγρης, Γιώργος Φωτιάδης, Γιώργος Χατζόπουλος,

Φωτογραφίες: Άννα Τσούκα Τυπογραφικές διορθώσεις: Δημήτρης Ανανιάδης,

Μάρθα Βαζάκα Διαφημίσεις: Τασούλα Αργύρη Επιμέλεια παραγωγής: Βασίλης

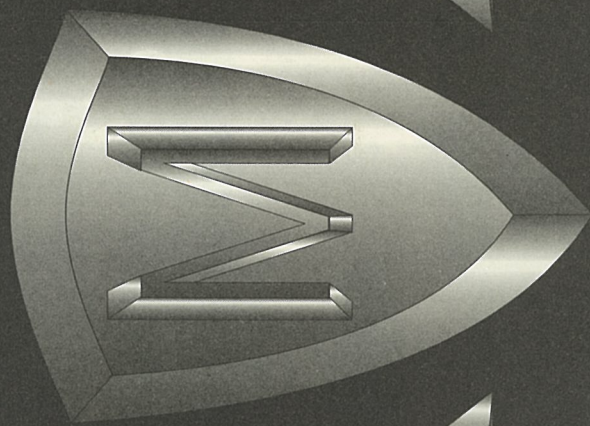
Λαμπρίδης

Τάμαριξ

ΤΑΜΑΡΙΞ (ή Tamarix). Γένος φυτών της οικογένειας των ταμαρικοσειδών, περιλαμβάνον 65 είδη της Ευρώπης, της Ασίας και των παραμεσογειών χωρών. — (Bot.) Τα φυτά του γένους τούτου είναι θάμνοι και δένδρα μετρίου μεγέθους, πολλά κοσμητικά και άλλως χρήσιμα, ευδοκιμούντα εις ελώδεις και υφαλμύρους γαίας και εις τας υπό των κυμάτων της θαλάσσης βρεχομένης ακτάς. Η ελληνική κλωρίς περιλαμβάνει εξ είδη κοινώς ονομαζόμενα *αρμυρίχια*, *αρμυρίκια*, *μυρίγκες*. Τα κοινότερα είναι: τ. η *αμπεανή*, τ. η *μικρανθής*, και τ. η *παλλάσειος*. Εις τα είδη ταύτα, τα οποία απαντώνσι και αλλακού, αναφέρεται η *μυρίχη* των αρχαίων. Εκ των εξωπικίων ειδών άξια ιδιαίτερας μνείας είναι τ. η *μαννοφόρος*, ιθαγενής της Αιγύπτου και του Αφγανιστάν, ήτις παράγει, συνεπεία κεντημάτων ενός εντόμου κοκκοσειδούς (*Coccos manniarius*), το μάννα των Βεδουίνων, ουσίαν λευκήν, ήτις πίπτει εκ των κλάδων του δένδρου. — *Τάμαριξ η γαλλική*, μέγα δενδρύλλιον ύψους 5-6 μ., ιθαγενές των παραμεσογειών ακτών της Γαλλίας, της Αλγερίας, της Τύνιδος και της Κορσικής, κοσμητικώτατον, κατάλληλον δια την στερέωσιν των κινουμένων αμωδών εκτάσεων, και τ. η *αφρικανική*, δενδρύλλιον ιθαγενές της Β. και κεντρικής Αφρικής, της Περσίας, της Αραβίας και των Ινδιών με κοσμητικά άνθη και φύλλα. Τα φύλλα, οι καρποί και αι κηκίδες του χρησιμοποιούνται εις την βυρσοδεψίαν των μαροκανών δερμάτων και ως αντιδυσεντερικόν φάρμακον.

MANHATTAN

JEANS

U.S.A.